

פון ארטאדאקסיש חסידיש יידיש בביל
קאפירייט (c) 2015 אמנים למען ישראל. אלע רעכט רעזערווירט

שפט 1

1 און עס איז געווען נאך דעם מות [זען "מות" ישעיהו 53:9] פון יהושע [זען נחמיה 8:17, ישוע; זען עזרא 3:8; זכריה 12-11:6, יהושע/ישוע עבדי צֶמַח מְשִׁיחַ שְׁמוֹ, ישעיהו 52:13-53:12; התג' 22:16] האבן די בני ישראל שאל [זען תהלים 12-7:2] ביי ה', אזוי צו אמר: ווער זאל אונדז צוערשט עלה [זען ישעיהו 53:2] אקעגן דעם כנעני, צו לחם אויף אים? 2 האט ה' אמר: יהודה זאל עלה [זען ישעיהו 53:2]; הנה, איך האב נתן [זען ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 9-7:2] הָאָרֶץ אין זיין זָד. 3 האט יהודה אמר צו זיין אָח שמעון: עלה! מיט מיר אין מיין גורל, און מיר וועלן לחם אויפן כנעני, און איך וועל אויך הלך מיט דיר אין דיין גורל. איז שמעון הלך מיט אים. 4 און יהודה איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2], און ה' האט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 9-7:2] דעם כנעני און דעם פּרזי אין זייער זָד, און זיי האבן נכה פון זיי אין בזק 10,000 איש. 5 און זיי האבן מצא אדוני-בזקן אין בזק, און האבן לחם אויף אים, און האבן נכה דעם כנעני און דעם פּרזי. 6 איז אדוני-בזק נוס, און זיי האבן אים רדף, און האבן אים אחז, און האבן קצץ די דוימען פון זיינע הענט און זיינע רגלים [זען תהלים 22:17 זען

https://youtube.com/watch?v=6Xnhzw_A9fU

7 האט אדוני-בזק אמר: 70 מלכים מיט די דוימען פון זייערע הענט און זייערע רגלים [זען תהלים 22:17] קצץ האבן לקט אונטער מיין טיש; אזוי ווי איך האב עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9]; אזוי האט מיר אלוקים שלם, און זיי האבן אים געבראכט קיין ירושלים, און ער איז דארטן מות. 8 און בני-יהודה האבן לחם אויף ירושלים, און האבן זי לכד, און זי נכה מיטן שארף פון תָּרַב, און די עיר האבן זיי שלח אין אֵש. 9 און דערנאך האבן בני-יהודה ירד צו לחם אויף דעם כנעני, דעם יושב דעם הר און דעם נגב און

דער שפלה. 10 און יהודה איז הלך אויף דעם כנעני וואס איז ישב [זען "ישב" הושע 3:4-5; זכריה 6:11-13] אין חֲבֵרוֹן און דער שם פון חֲבֵרוֹן איז פריער געווען קרית-ארבע און זיי האבן נכה [זען "נכה" ישעיהו 10:1-11; 53:4; 50:6] שָׁשִׁין, און אחימֶנֶען, און תלמִין. 11 און פון דארטן איז ער הלך אויף די יושבי דביר; און דער שם פון דביר איז פריער געווען קרית-ספר. 12 און כלב האט אמר: ווער עס וועט נכה [זען "נכה" ישעיהו 10:1-11; 53:4; 50:6] קרית-ספר, און וועט זי לכד, וועל איך אים נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] מיין בת עכסהן פאר אן אשה. 13 און האט זי לכד עתניאל בן קנז, כלבס יינגערער אָח, און ער האט אים נתן זיין בת עכסהן פאר אן אשה. 14 און עס איז געווען, אז זי איז בוא, האט זי אים סות צו שאל [זען "שאל" תהלים 2:7-12] פון איר אָב א שָׁדָה. און ווי זי האט זיך צנח פון חמור, אזוי האט כלב צו איר אמר: וואס איז דיר? 15 האט זי צו אים אמר: יהב מיר א ברכה; ווארעם אין אן הָאָרֶץ הנגב האסטו מיך נתן; דעריבער זאלסטו מיר נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] גלה מִים. האט איר כלב נתן די אויבערשטע גלה און די אונטערשטע גלה. 16 און בני-קיני, משהס שווער, זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון דער עיר פון טייטלביימער מיט בני-יהודה צו דעם מדבר פון יהודה וואס אין נגב פון ערד; און זיי זיינען הלך און האבן זיך ישב מיט הָעָם. 17 און יהודה איז הלך מיט זיין אָח שמעון, און זיי האבן נכה דעם כנעני, דעם ישב צפת און האבן זי חרם, און מע האט קרא דעם שם פון דער עיר חֶרְמָה. 18 און יהודה האט לכד עָזָה מיט איר געמארק, און אשקלון מיט איר געמארק, און עקרון מיט איר געמארק. 19 און ה' איז געווען מיט יהודה, און ער האט ירש דאס הר; ווארעם די יושבי עמק איז נישט געווען צו ירש, ווייל זיי האבן געהאט מרכבות ברזל. 20 און זיי האבן נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] חֲבֵרוֹן צו כלב, אזוי ווי משה האט דבר; און ער האט ירש פון דארטן די 3 בני ענק. 21 און דעם יבוס, דעם ישב ירושלים, האבן בני-בנימין נישט ירש; און דער יבוס איז ישב [זען "ישב" הושע 3:4-5; זכריה 6:11-13] מיט די בני בנימין אין ירושלים ביז אויף היום הזה. 22 און דאס בית יוסף, זיי אויך זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אויף בית-א-ל, און ה' איז געווען מיט זיי. 23 און דאס בית יוסף האט תור בית א-ל און דער שם פון דער עיר איז פריער געווען לוז 24 און די שומרים האבן ראה אן איש יצא פון עיר, און האבן צו אים אמר: ווייז אונדז נא דעם מבוא פון

עִיר, און מיר וועלן עשה [זען ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 9:53] מיט דיר חֶסֶד. 25
האט ער זיי געוויזן דעם מבוא פון עִיר, און זיי האבן נכה די עִיר מיטן שארף
פון חָרֵב; און דעם איש און זיין כל משפחה האבן זיי שלח. 26 און דער איש
איז הלך אין הָאָרֶץ פון די חתים, און האט בנה [זען "בנה" דניאל 9:25] אן
עִיר, און קרא איר שֵם לוֹ; דאס איז איר שֵם ביז אויף היום הזה. 27 און מנשה
האט נישט ירש בית-שאן און אירע טעכטערשטעט, און תענד און אירע
טעכטערשטעט, און די יושבי דור און אירע טעכטערשטעט, און די יושבי
יבלעם און אירע טעכטערשטעט, און די יושבי מגדו און אירע
טעכטערשטעט; און דער כנעני איז יאל צו ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה
13-11:6] אין דעם דאזיקן הָאָרֶץ. 28 און עס איז געווען, אז ישראל איז חזק
געווארן, האט ער שום דעם כנעני צו מַס, אבער ירש האט ער אים נישט ירש.
29 און אפרים האט נישט ירש דעם כנעני וואס איז ישב [זען "ישב" הושע
5-4:3; זכריה 13-11:6] אין גֶזֶר, און דער כנעני איז ישב צווישן אים אין גֶזֶר. 30
זבולון האט נישט ירש די יושבי קטרון, און די יושבי נהלול; און דער כנעני
איז ישב צווישן אים, און איז געווארן צו מַס. 31 אשר האט נישט ירש די
יושבי עפֹ, און די יושבי צידון, און אחלב, און אכזיב, און חֶלְבָה, און אפיק,
און רחוב. 32 און דער אשֶׁרִי איז ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6]
צווישן דעם כנעני, די יושבי הָאָרֶץ, ווארעם ער האט אים נישט ירש. 33 נפתלי
האט נישט ירש די יושבי בית-שָׁמֶשׁ, און די יושבי בית-ענת. און ער איז ישב
[זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6] צווישן דעם כנעני, די יושבי הָאָרֶץ;
אבער די יושבי בית-שָׁמֶשׁ און בית-ענת זיינען געווארן ביי זיי צו מַס. 34 און
דער אמורי האט לחץ בני-דָן צום הר, ווארעם ער האט זיי נישט נתן צו ירד
אין עמק. 35 און דער אמורי איז יאל צו ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה
13-11:6] אין הר-חֶרֶס, אין אֵילוֹן, און אין שְׁעֵלְבַיִם; אבער די יָד פון דעם בית
פון יוסף איז געווען כבד און זיי זיינען געווארן צו מַס. 36 און דער געמארק
פון אמורי איז געווען פון דעם מעלה פון עקרבִים פון סָלַע און אויסער.

שפט 2

1 און א מלאך ה' איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53] פון גלגל קיין בוכים, און
ער האט אמר: איך האב אייך עלה פון מצרים, און האב אייך געבראכט אין

דעם האָרץ וואס איך האב שבע אבותיכם; און איך האב אמר: איך וועל נישט פֿרר מיין ברית מיט אייך לעולם; 2 אבער איר זאלט נישט כרת א ברית די יושבי האָרץ הזאת; זייערע מזבחות זאלט איר נחץ. אבער איר האט נישט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15] צו מיין קול. וואס האט איר דא עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9]? 3 דעריבער, אויך זאג איך: איך וועל זיי נישט גרש פון פאר אייך, און זיי וועלן אייך זיין [לצנים] לצדים, און זייערע אלוקים וועלן אייך זיין פאר א מוקש. 4 און עס איז געווען, ווי דער מלאך ה' האט דבר די דאזיקע ווערטער צו כל בני ישראל, אזוי האט העם נשא זייער קול, און זיי האבן בכה; 5 דעריבער האט מען קרא דעם שם פון יענעם מקום בוכים. און זיי האבן דארטן זבח צו ה'. 6 און אז יהושע [זען נחמיה 8:17, ישוע; זען עזרא 3:8; זכריה 6:11-12, יהושע/ישוע עבדי צִמַח מְשִׁיחַ שְׁמוֹ, ישעיהו 52:13-53:12; התג' 22:16

<https://www.youtube.com/watch?v=rNdrW7tjhcU>

[האט שלח העם, און די בני ישראל זיינען הלך איטלעכער צו זיין נחלה, צו ירש האָרץ, 7 האט העם עבד ה' כל יְמֵי יהושע און כל זקנים, וואס האבן אָרָךְ; [מאריך]-ימים געווען נאך יהושע וואס האבן ראה כל מעשה הגדול פון ה' וואס ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] פאר ישראל. 8 און יהושע [זען נחמיה 8:17, ישוע; זען עזרא 3:8; זכריה 6:11-12, יהושע/ישוע עבדי צִמַח מְשִׁיחַ שְׁמוֹ, ישעיהו 52:13-53:12; התג' 22:16] בן נון, עבד ה', איז מות צו 110 שָׁנָה. 9 און מע האט אים קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] אין דעם געמארק פון זיין נחלה, אין תמנת-חָרָס, אין דעם הר פון אפרים אין צפון פון הר געש. 10 און אויך יענער כל דור איז אסוף געווארן צו זיינע אבות, און אן אנדער דור איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] נאך זיי, וואס האבן נישט ידע ה', און נישט די מעשה וואס ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] פאר ישראל. 11 און בני ישראל האבן עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] וואס איז רע אין די אויגן פון ה', און זיי האבן עבד הבעלים. 12 און זיי האבן עזב [זען "עזב" תהלים 17(16)-22:2] ה' אלוקי אבותם, וואס האט זיי יצא פון האָרץ מצרים, און זיי זיינען הלך נאך אלוקים אחרים, פון די אלוקים פון העמים וואס רונד ארום זיי, און זיי האבן זיך צו זיי שחה, און האבן כעס ה'. 13 און זיי האבן עזב [זען תהלים 17(16)-22:2] ה', און עבד צו בעל און צו די עשתרות. 14 האט דער אף ה' חרה אויף ישראל, און ער האט זיי נתן אין דער יָד פון שוסים [שסה] וואס

האבן זיי שסס, און ער האט זיי מכר אין דער גַד פון זייערע פּיינט פון רונד ארום, און זיי האבן מער נישט יכל עמד פאר זייערע פּיינט. 15 אומעטום אוו זיי זיינען יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1], איז די גַד ה' געווען אקעגן זיי צום רע, אזוי ווי ה' האט דבר, און אזוי ווי ה' זיי האט שבע [זען "שבע" תהלים 110:4, זען דברי הימים א 21:17]; און זי האט צרר מאד. 16 האט ה' קום שופטים, און זיי ישע פון זייערע שוסים [שסה]. 17 אבער אויך צו זייערע שופטים האבן זיי נישט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15], ווארעם זיי זיינען געווען זנה נאך אלוקים אחרים, און האבן זיך צו זיי שחה; זיי האבן זיך גיך סור פון דעם דָרְך וואס אבותם זיינען הלך, צו שמע די מצות ה'; זיי האבן אזוי נישט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9]. 18 און אז ה' האט זיי קום שופטים, אזוי פלעגט ה' זיין מיט דעם שופט, און פלעגט זיי ישע פון דער גַד פון זייערע פּיינט כל יְמֵי השופט, ווייל ה' פלעגט נחם איבער זייער געשריי פון וועגן זייערע לחץ און זייערע דחק. 19 אבער עס איז געווען, ווי דער שופט איז מות, אזוי פלעגן זיי שוב און שחת ווערן, נאך מער פון אבותם, צו הלך נאך אלוקים אחרים, זיי צו עבד און זיך צו שחה צו זיי. זיי האבן נישט נפל פון זייערע מעללים און פון זייער דָרְך הקשה. 20 און דער אף ה' האט חרה אויף ישראל, און ער האט אמר: ווייל דאס דאזיקע גוי האט עבר מיין ברית וואס איך האב צוה אבותם, און זיי האבן נישט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15] צו מיין קול, 21 וועל איך אויך נישט מער ירש פון פאר זיי קיינעם פון די גוים וואס יהושע [זען נחמיה 8:17, ישוע; זען עזרא 3:8; זכריה 12-11:6, יהושע/ישוע עבדי צָמַח מְשִׁיחַ שָׁמוֹ, ישעיהו 52:13-53:12; התג' 22:16] האט עזב, ווען ער איז מות. 22 כדי צו נסה מיט זיי ישראל, אויב זיי וועלן זיין שומר איבער די דָרְך ה' צו הלך אין זיי, אזוי ווי אבותם האבן שמר, אדער נישט. 23 און ה' האט די דאזיקע גוים נוח, זיי נישט צו ירש אויף גיך; און ער האט זיי נישט נתן אין דער גַד פון יהושע.

שפט 3

1 און דאס זיינען די גוים וואס ה' האט נוח, כדי צו נסה מיט זיי ישראל, די כל וואס האבן נישט ידע פון כל מלחמות פון כְּנָען; 2 בלויז כדי די דורות פון די

בני ישראל זאלן ידע, זיי צו למד מלחמה די וואס האבן נאך פריער דערפון
נישט ידע; 3 די 5 סרנים פון די פלשתים, און דער כל כנעני, און דער צידוני,
און דער חוי, דער יושבי הר לבנון, פון הר בעל-חרמון ביז לבוא חמת. 4 און
זיי זיינען געבליבן כדי צו נסה מיט זיי ישראל, צו ידע אויב זיי וועלן שמע די
מצות ה' וואס ער האט צוה אבותם דורך משהן. 5 און די בני ישראל זיינען
ישב [זען "ישב" הושע 5:3-4; זכריה 6:11-13] צווישן דעם כנעני, דעם חתי, און
דעם אמורי, און דעם פרוזי, און דעם חוי, און דעם יבوسی. 6 און זיי האבן זיך
לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 6:11-13; 11:13] זייערע בנות פאר נשים,
און זייערע בנות האבן זיי נתן צו בניהם, און זיי האבן עבד זייערע אלוקים. 7
און די בני ישראל האבן עשה [זען "עשה" ירמיהו 6:5-23; ישעיהו 53:9] וואס
איז רע אין די אויגן פון ה', און זיי האבן שכח ה' אל־קִיָּהֶם, און האבן עבד די
בעלים און די אַשְׁרוֹת. 8 און דער אף ה' האט חרה אויף ישראל, און ער האט
זיי מכר אין דער יָד פון כושן-רשעתים מלך ארם-נהרים, און די בני ישראל
האבן עבד כושן-רשעתימען 8 שָׁנָה. 9 האבן די בני ישראל זעק צו ה', און ה'
האט קום די בני ישראל א מושיע וואס האט זיי ישע, עתניאל בן קנז, כלבס
יינגערן אָח. 10 און דער ריח ה' איז געווען אויף אים [זען מה"ש 2:4; 19:6], און
ער האט שפט ישראל; און ער איז יצא אויף מלחמה, און ה' האט נתן [זען
"נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] אין זיין יָד כושן-רשעתים מלך ארם,
און זיין יָד איז געווען עזז אויף כושן-רשעתימען. 11 און הָאָרֶץ איז געווען
שקט 40 שָׁנָה. און עתניאל בן קנז איז מות. 12 און די בני ישראל האבן
ווידער עשה [זען "עשה" ירמיהו 6:5-23; ישעיהו 53:9] וואס איז רע אין די
אויגן פון ה', און ה' האט חזק עגלון מלך מואב איבער ישראל, ווייל זיי האבן
עשה וואס איז רע אין די אויגן פון ה'. 13 און ער האט אסף צו זיך בני-עמון
און עמלק, און איז הלך און האט נכה ישראל; און זיי האבן ירש די עיר פון
טייטלביימער. 14 און בני ישראל האבן עבד עגלון מלך מואב 18 שָׁנָה. 15
האבן די בני ישראל זעק צו ה', און ה' האט זיי קום א מושיע אהוד בן גראן, א
בנימינער, אן איש א געלינקטן. און די בני ישראל האבן שלח [זען "שלח"
מלאכי 3:1] דורך זיין יָד א מנחה צו עגלון מלך מואב. 16 האט אהוד זיך עשה
א תָּרֵב וואס האט געהאט 2 שארפן, א גִּמְדֵי אַרְבֵּי; און ער האט זי חגר
אונטער זיינע קליידער אויף זיין רעכטן דיך. 17 און ער האט קרב די מנחה צו
עגלון מלך מואב און עגלון איז געווען זייער א פעטער איש. 18 און עס איז

געווען, ווי ער האט כלה קרב די מנחה, אזוי האט ער שלח העם וואס האבן
נשא [זען "נשא" ישעיהו 52:13; 53:4,12] די מנחה. 19 און ער אליין האט זיך
שוב [זען "שוב" הושע 5:4-5; יכריה 13:7] פון די פסילים וואס לעבן גלגל, און
האט אמר: א דבר סתר האב איך צו דיר, מלך. האט ער אמר: זאל זיין שטיל!
און כל וואס זיינען עמד צו אים, זיינען יצא פון אים. 20 און אהוד איז בוא צו
אים ווי ער ישב [זען "ישב" הושע 5:4-5; זכריה 6:11-13] אליין אין דער עלית
המקרה וואס ביי אים, און אהוד האט אמר: א דבר-אלוקים האב איך צו דיר.
איז ער קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] פון זיין פסא. 21 און אהוד
האט שלח זיין לינקע זיך, און האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה
13:6-11; 13:11] זיין חרב פון זיין רעכטער זיך, און האט זי תקע אין זיין בֶּטֶן.
22 און אויך דער נצב איז אריין נאכן קלינג; און דאס חֶלֶב האט סגר איבער
דעם קלינג, ווארעם ער האט די חרב נישט שלף פון זיין בֶּטֶן; און זי איז יצא
פון הינטערלייב. 23 און אהוד איז יצא אין מסדרונה, און האט סגר די דלתות
פון דער עליה הינטער זיך, און נעל. 24 און ווי ער איז יצא [זען ישעיהו
10:1-11; מיכה 5:1], אזוי זיינען בוא זיינע עבדים, און האבן ראה, הנה די
דלתות פון דער עליה זיינען נעל, און זיי האבן אמר: מסתמא איז ער סכך זיין
רגלים אין דער חדר המקרה. 25 אבער אז זיי האבן זיך חול עד בוש, הנה ער
פתח נישט די דלתות פון דער עליה, האבן זיי לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8;
זכריה 13:6-11; 13:11] דעם מפתח, און האבן פתח; הנה זייער אדון נפל מות
[זען "מות" ישעיהו 53:9] אויף דער ארצה. 26 און אהוד איז אנטרונען [מלט]
געווארן בעת זיי האבן מהה, און ער איז עבר די פסילים, און איז אנטרונען
[מלט] קיין שעירה. 27 און עס איז געווען, ווי ער איז בוא, אזוי האט ער תקע
אין שופר אין דעם הר פון אפרים, און די בני ישראל האבן ירד מיט אים פון
דעם הר, און ער זיי פארויס. 28 און ער האט צו זיי אמר: רדף נאך הינטער
מיר, ווארעם ה' האט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9]
איייערע פיינט, מואב, אין אייערע זיך. און זיי האבן ירד נאך אים, און האבן
לכד די מעברות פון ירדן פאר מואב, און קיינעם נישט נתן צו עבר. 29 און זיי
האבן נכה מואב אין יענער צייט ארום 10,000 איש, ווי נאר א לייביקער, און
ווי נאר אן איש חיל; און קיינער איז נישט מלט געווארן. 30 און מואב איז
געווארן כנע אין יום ההוא אונטער דער זיך פון ישראל; און האָרץ איז געווען
שקט 80 שָׁנָה. 31 און נאך אים איז געווען שמגר בן ענתן, וואס האט נכה די

פלשתים 600 איש מיט א מלמד הבקר. און ער אויך האט ישע ישראל.

שפט 4

1 און די בני ישראל האבן יסף עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 9:53] וואס איז רע אין די אויגן פון ה', ווען אהוד איז מות. 2 און ה' האט זיי מכר אין דער יד פון יבין מלך פנען, וואס האט מלך אין חצור; און דער שר פון זיין צבא איז געווען סיסרא, וואס איז ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 6:11-13] אין חרושת-גוים. 3 און די בני ישראל האבן צעק צו ה'; ווארעם 900 מרכבות ברזל האט ער געהאט, און ער האט לחץ די בני ישראל 20 שנה מיט חזקה. 4 און דבורה אן אשה א נביאה, די אשה פון לפידותן, זי האט שפט ישראל אין יענער צייט. 5 און זי איז ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 6:11-13] אונטער דבורהס טייטלבוים צווישן רמה און צווישן בית א-ל אין דעם הר פון אפרים, און די בני ישראל זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53] צו איר צו משפט. 6 האט זי שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] און האט קרא ברק בן אבינועם פון קדש-נפתלי, און האט צו אים אמר: הלא, ה' אלקי ישראל האט צוה: הלך! און זאלסט משך צום הר תבור, און לקח מיט דיר 10,000 איש פון בני-נפתלי און פון בני-זבולון. 7 און איך וועל משך צו דיר, צום נחל קישון, סיסרא שר צבא יבין, מיט זיינע מרכבות און זיין מחנה, און איך וועל אים נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; חגי 9-7:2] אין דיין יד. 8 האט ברק צו איר אמר: אויב דו וועסט הלך מיט מיר, וועל איך הלך, אויב אבער דו וועסט נישט הלך מיט מיר, וועל איך נישט הלך. 9 האט זי אמר: הלך וועל איך הלך מיט דיר, אבער נישט דיינער וועט זיין דער תפארה אויף דעם דרך וואס דו הלך, ווארעם אין דער יד פון אן אשה וועט ה' מכר סיסראן. און דבורה איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] און איז הלך מיט ברקן קיין קדש. 10 און ברק האט זעק זבולון און נפתלי קיין קדש, און 10,000 איש זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53] הינטער אים, און דבורה איז עלה מיט אים. 11 און חבר דער קיני האט זיך געהאט פרד פון קין, פון די בני חובב, משהס שווער, און האט נטה זיין אהל ביו אלון-בצעננים וואס לעבן קדש. 12 האט מען נגד סיסראן אז ברק בן אבינועמען איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53] צום הר תבור, 13 און סיסרא האט זעק אלע זיינע מרכבות 900 מרכבות

ברזל, און דאס כל הַעַם וואס מיט אים, פון חרושת-גוים צום נחל קישון. 14
און דבורה האט אמר צו ברקן: קום! ווארעם דאס איז דער יום וואס ה' האט
נתן סיסראן אין דיין יָד; אמנם, ה' איז יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה
5:1] דיר פארויס. האט ברק ירד פון הר תבור, און 10,000 איש נאך אים. 15
און ה' האט המם סיסראן און כל מרכבות און כל מַחֲנֵה מיטן שארף פון חָרֵב
פאר ברקן; און סיסרא האט ירד פון זיין מרכבה, און איז נוס צו רגל. 16 און
ברק האט רדף די מרכבות און דעם מַחֲנֵה ביז חרושת-גוים, און דער כל
מַחֲנֵה פון סיסראן איז נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10
און ישעיהו 10-53:9 און דניאל 12:2, תְּחִיַת הַמֵּתִים אין מְשִׁיחַ] דורכן שארף
פון חָרֵב; נישט שאר צו מאל 1. 17 און סיסרא איז נוס צו רגל צום אָהֶל פון
יעל דער אָשָׁה פון חָבֵר דעם קיני; ווארעם שלום איז געווען צווישן יָבִין מלך
חצור און צווישן דעם בית פון חָבֵר דעם קיני. 18 און יעל איז יצא [זען "יצא"
ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] סיסראן קרא [אנטקעגן], און האט צו אים אמר:
סור! אדוני, סור צו מיר; זאלסט נישט ירא האבן. האט ער סור צו איר אין
אָהֶל, און זי האט אים כסה מיט א שמיכה. 19 האט ער צו איר אמר: שקה
מיר נא א ביסל מַיִם, ווארעם איך בין צמא. האט זי פתח דעם לאגל חלב, און
האט אים שקה [זען "שקה" תהלים 22(21):69], און האט אים כסה. 20 האט
ער אמר: עמד! זיך אין פתח פון אָהֶל, און עס וועט זיין, אז עמיצער וועט בוא
[זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; מלאכי 3:1; חגי 9-7:2; זכריה 9:9],
און וועט דיך שאל און אמר: איז דא פאראן אן איש? זאלסטו אמר: לא. 21
האט יעל די אָשָׁה פון חָבֵרן לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6;
11:13] א יתד האָהֶל, און שום דעם מקבת [האמער] אין איר יָד, און זי איז
בוא צו אים אין לָאֵט, און האט תקע דאס יתד אין זיין רקה [שלייף], ביז עס
איז צנח אין הָאָרֶץ, און ווי ער איז רדס, אזוי האט ער עיף און איז מות. 22 און
הנה ברק רדף נאך סיסראן; איז אים יעל יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1;
מיכה 5:1] קרא [אנטקעגן], און האט צו אים אמר: הלך! און איך וועל דיר
ווייזן דעם איש וואס דו בקש. איז ער בוא צו איר, און הנה סיסרא נפל מות
[זען "מות" ישעיהו 53:9] מיטן יתד אין זיין רקה [שלייף]. 23 און אלוקים
האט כנע אין יום ההוא יָבִין מלך פִּנְעֹן פאר די בני ישראל. 24 און די יָד פון די
בני ישראל איז הלך הלך און קשה אויף יָבִין מלך פִּנְעֹן, ביז וואנען זיי האבן
כרת [זען "כרת" דניאל 9:26] יָבִין מלך פִּנְעֹן.

1 האט שיר [געזונגען] דבורה און ברק בן אבינועמען אין יום ההוא, אזוי צו אמר: 2 ברכו ה' אז מע לאזט די פרעות אין ישראל פרע, אז העם באט נדב פרייוויליק און! 3 שמע! איר מלכים, און! איר רוזנים, אידן, צו ה' וועל אידן שיר, אידן וועל זמר צו ה' אלקי ישראל. 4 ה', אז דו ביסט פון שיעיר יצא, אז דו האסט פון שדה אדום צעד, האט די הארץ רעש, אויך די הימלען האבן נטף, יא, וואלקנס האבן מיט נטף. 5 בערג זיינען נזל פאר ה', זה סיני פאר ה' אלקי ישראל. 6 אין די ימי שמגר בן ענת, אין די ימי יעל, האבן שליאכן חדל, און זיי וואס הלך פלעגן אויף קרומע שטעגן הלך. 7 פרזון [קריגער] האבן חדל אין ישראל, חדל, ביז אידן, דבורה, בין קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2], קום, אן אס אין ישראל. 8 אלוקים חדשים האט מען בחר; דעריבער איז לחם אין די שערס; אויב א מגן און א רמח איז אנצווען געווען אין 40,000 אין ישראל! 9 מיין לב צו די חקק פון ישראל, די נדב פרייוויליקע צווישן העם; ברכ ה'! 10 איר וואס רכב [זען "רכב" זכריה 9:9] אויף אייזעלינס ווייסע, איר וואס ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 6:11-13] אויף דעקעס, און איר וואס הלך אויפן דרך, שיח [זען "שיח" ישעיהו 53:8]! 11 קול פון מחצצים [חצץ] איז צווישן די משאבים; דארטן תנה מען די צדקות ה', די צדקות פון זיין פרזון [קריגער] אין ישראל. דעמאלט האט עם ה' ירד צו שערס. 12 עור דיד, עור דיד, דבורה, עור! דיד, דבר דיד, שיר! קום! ברק, און שבה! דיין שבי, בן אבינועם! 13 דעמאלט שריד האט ירד צו אדירים; עם ה' האט ירד צו מיך מיט גבורים. 14 פון אפרים זיינען געקומען די שרש [ווארצלען] אין עמלק, נאך דיר, בנימין, מיט דייע עם; פון מכיר האבן מחקקים [חקק] ירד, און פון זבולון די וואס משך שבת ספר. 15 און די שרים אין יששכר מיט דבורה; און יששכר מיט ברק; האט אין עמק שלח אין זיין רגלים. ביי די פלגה פון ראובן איז גדולים חקקי לב. 16 וואס ביסטו ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 6:11-13] צווישן די משפתים, צו שמע דאס שריקה פון עדרים? ביי די פלגה פון ראובן איז דער גדולים חקרי [חקר] לב. 17 גלעד האט שכן אויף יענער זייט ירדן; און דן למה גור ביי די שיפן? אשר איז ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 6:11-13] ביים חוף פון ים, און ביי זיינע מפרץ שכן. 18 זבולון איז אן

עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] וואס האט חרף זיין נפש צום מות [זען "מות" ישעיהו 53:9], און אויך נפתלי אויף די הייכן פון שְׁדָה. 19 מלכים זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 2:7-9; זכריה 9:9] און לחם; דעמאלט האבן לחם די מלכים פון פִּנְעָן אין תענד ביי מים מגדו; בצע כֶּסֶף האבן זיי נישט לקח. 20 פון שְׁמִים האט מען לחם, די פּוֹכְבִים פון זייערע מסלות [מסלה, שטעגן] האבן לחם מיט סיסראן. 21 נחל קישון האט זיי גרף, נחל קדומים, נחל קישון. דָּרְךְ אויף מיט עֶשֶׂה, מיין נפש! 22 דעמאלט האבן הלם די טריט פון סוס, פון די דהרה, די דהרה פון זיינע אבירים. 23 ארר! מרוז, האט אמר דער מלאך ה'. ארר ארור אירע ישב, ווייל זיי זיינען נישט בוא צו דער עזרה פון ה', צו דער עזרה פון ה', צווישן די גבורים. 24 ברך פון נשים זאל זיין יעל, די אִשָּׁה פון חבר דעם קיני פון נשים אין אֶהֱל ברך. 25 מִים האט ער שאל, חלב האט זי נתן אין א ספל פון אדירים, האט זי קרב חמאה. 26 איר יָד האט זי שלח צום יתד, און איר ימין צום הלמות פון עמלים, און הלם סיסראן, מחק זיין קאפ, און מחץ און הלף זיין רקה [שלייף]. 27 צו אירע רגלים האט ער זיך נפל, שכב צו אירע רגלים זיך כרע, נפל; ווי זיך כרע, דארט נפל שדד. 28 דורכן חֲלוֹן האט שקף און יבב, דורך דער אשנב, די אם פון סיסראן: וואס זאמט זיך זיין מרכבה צו בוא [זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; מלאכי 3:1; חגי 2:7-9; זכריה 9:9]? וואס אחר זיך די טריט פון זיינע מרכבות? 29 די קלוגע פון אירע שְׁרוֹת ענה, יא, זי אליין שוב איר אמרות צו זיך: 30 אמנם, זיי מצא, זיי חלק דעם שלל [זען "שלל" ישעיהו 53:12], א רחם, 2 רחם פאר איטלעכן איש; שלל פון צבע פאר סיסראן, שלל פון צבעים רקמה, צבע רקמתים פאר צוארי שלל. 31 אזוי זאלן אבד כל פיינט דיינע, ה'! און זיינע אהבים זאלן זיין ווי דער יצא פון דער שמש אין זיין שטארקייט. און הָאָרֶץ איז געווען שקט 40 שָׁנָה.

שפט 6

1 און די בני ישראל האבן עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] וואס איז רע אין די אויגן פון ה', און ה' האט זיי נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] אין דער יָד פון מִדְּבָר 7 שָׁנָה. 2 און די יָד פון מִדְּבָר איז געווען עזז אויף ישראל. און פון וועגן מִדְּבָר האבן די בני ישראל זיך עשה די

מנהרות וואס אין די בערג, און די היילן, און די מצדות. 3 און עס איז געווען, אז ישראל האט זרע, אזוי פלעגט עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] מדן, און עמלק, און בני-קדם; און זיי פלעגן עלה אויף זיי, 4 און האבן חנה אויף זיי, און שחת די יבול האָרץ ביז דו בוא קיין עזה, און זיי פלעגן נישט שאר קיין חיה אין ישראל, שָׁה אדער שור, אדער חמור. 5 ווארעם זיי און זייערע מְקָנָה פלעגן עלה, מיט זייערע אוהלים, און פלעגן בוא [זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; מלאכי 3:1; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] אזוי ווי דער ארבה אין פילקייט, און צו זיי און צו זייערע גְמֻלִים איז נישט געווען קיין צאל, און זיי זיינען בוא אין האָרץ כדי עס צו שחת. 6 און ישראל איז זייער דלל געווארן פון וועגן מדן; און די בני ישראל האבן צעק צו ה'. 7 און עס איז געווען, אז די בני ישראל האבן זעק צו ה' פון וועגן מדן, 8 האט ה' שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] אן איש א נביא צו די בני ישראל, און ער האט זיי אמר: אזוי האט אמר ה' אלְקֵי יִשְׂרָאֵל: איך האב אייך עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון מצרים, און האב אייך יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] פון דעם בית עבדים; 9 און איך האב אייך נצל [זען "נצל" מיכה 4:10; 5:1] געווען פון דער יד פון מצרים, און פון דער יד פון אלע אייערע לחצים, און איך האב זיי גרש פון פאר אייך, און האב אייך נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 9-2:7] זייער אָרץ. 10 און איך האב צו אייך אמר: איך בין ה' אלְקֵיכֶם; איר זאלט נישט ירא די אלוקים פון די אמורים וואס איר ישב [זען "ישב" הושע 5-3:4; זכריה 13-6:11] אין זייער אָרץ; אבער איר האט נישט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15] צו מיין קול. 11 און מלאך ה' [זען שמות 3:2, 5; יהושע 15-13:5; בראשית 14-16:7; 19:1-5; 22:11-19; במדבר 22:22; זכריה 3; מתי 28:18; הדרך משיחיסטים 15-14:2; התג' 14:17; 21-19:11] איז בוא און האט זיך ישב אונטער דעם אייכנבוים וואס אין עפרה, וואס האט געהערט צו יואש דעם אביעזרער; און בנו גדעון האט חבט ווייץ אין גַת, כדי נוס פון מדן. 12 האט דער מלאך ה' זיך באוויזן צו אים, און האט צו אים אמר: ה' מיט דיר, גיבור החיל! 13 האט גדעון צו אים אמר: אדני, אויב ה' איז מיט אונדז, טא לָמָּה האט דאס כל אונדז מצא? און ווי זיינען כל זיינע פלאות, וואס אבותינו האבן אונדז ספר, אזוי צו אמר: אמנם, ה' האט אונדז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון מצרים? און אצונד האט אונדז ה' נטש, און האט אונדז נתן אין דער יד פון מדן. 14 האט ה' זיך פנה צו אים,

און האט אמר: הלך מיט דיין דאזיקן כוח, און זאלסט ישע ישראל פון דער כף פון מדין; אמנם, איך האב דך שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1]. 15 האט ער צו אים אמר: אדני! מיט וואס זאל איך ישע ישראל? הנה, מיין אלף איז די דל אין מנשה, און איך בין דער צעיר אין מיין בית אבי. 16 האט ה' צו אים אמר: אבער איך וועל זיין מיט דיר, און וועסט נכה [זען "נכה" ישעיהו 10-11:1];

53:4; 50:6] מדין אזוי ווי 1 איש. 17 האט ער צו אים אמר: אויב נא איך האב מצא חן אין דייןע אויגן, זאלסטו מיר עשה אן אות אז דו דבר דאס מיט מיר. 18 זאלסט זיך נישט מוש פון דאנען, נא, ביז איך בוא צוריק צו דיר, און וועל יצא מיין מנחה, און נוח פאר דיר. האט ער אמר: איך וועל ישב ביז דו שוב זיך.

19 איז גדעון בוא, און האט עשה א גדי עזים, און איפת קמח מצות; דאס בָּשָׂר האט ער שום אין א קארב, און די זופ האט ער שום אין א טאפ, און יצא צו אים אונטער דעם אייכנבוים, און נגש. 20 האט דער מלאך ה' צו אים אמר: לקח דאס בָּשָׂר און די מצות, און נוח אויף יענעם סלע, און די זופ שפך. האט ער אזוי עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 9:53]. 21 און דער מלאך ה' האט שלח דעם שפיץ פון דעם מטה וואס אין זיין יָד, און האט נגע [זען "נגע" ישעיהו 4:53] דאס בָּשָׂר און די מצות; און אן אַש איז עלה פון דעם צור, און האט אכל דאס בָּשָׂר און די מצות; און דער מלאך ה' איז הלך פון זייןע אויגן. 22 האט גדעון ראה אז דאס איז געווען מלאך ה', און גדעון האט אמר: וויי, אַדְנִי ה'! ווארעם איך האב ראה מלאך ה' פנים אל פנים. 23 האט ה' צו אים אמר: שלום צו דיר; זאלסט נישט ירא [זען לוקס 23:40] האבן, וועסט נישט מות. 24 און גדעון האט דארטן בנה [זען "בנה" דניאל 9:25] א מזבח צו ה', און האט אים קרא ה'-שלום; ביז אויף היום הזה איז ער נאך אין עפרה פון די אביעזרער. 25 און עס איז געווען אין יענער לַיְלָה, האט ה' צו אים אמר: לקח יונגן אקס פון אביד, און דעם שני אקס פון 7 שָׁנָה, און זאלסט הרס מזבח פון בעל פון אביד, און דעם אשרה וואס לעבן אים זאלסטו כרת. 26 און זאלסט בנה [זען "בנה" דניאל 9:25] א מזבח צו ה' אלקיך אויפן שפיץ פון דער דאזיקער מָעוֹז מיט קופע האלץ, און זאלסט לקח דעם שני אקס, און עלה פאר אן עולה מיטן האלץ פון דעם אשרה וואס דו וועסט כרת. 27 האט גדעון לקח [זען "לקח" ישעיהו 8:53; זכריה 13-11:6; 11:13] 10 אנשים פון זייןע עבדים, און האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 9:53] אזוי ווי ה' האט צו אים דבר; און עס איז געווען, אזוי ווי ער האט ירא געהאט פאר

זיין בית אבי און פאר די אנשים פון הָעִיר, דאס צו עשה ביי יום, האט ער
דאס עשה ביי לַיְלָה. 28 און די אנשים פון הָעִיר האבן זיך שכס אין דער פרי,
און הנה דער מזבח פון בעל איז נתץ, און דער אשרה וואס לעבן אים איז
כרת, און דער 2טן אקס איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] געווארן אויף דעם
מזבח בנה. 29 האבן זיי אמר איינער צום אנדערן: ווער האט עשה [זען "עשה"
ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] די דאזיקע זאך? און אז זיי האבן דרש און בקש,
האט מען אמר: גדעון בן יואשן האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו
53:9] די דאזיקע זאך. 30 האבן די אנשים פון הָעִיר אמר צו יואשן: יצא ארויס
דיין בן, און ער זאל מות, ווייל ער האט נתץ דעם מזבח פון בעל, און ווייל ער
האט כרת דעם אשרה וואס לעבן אים. 31 האט יואש אמר צו כל וואס זיינען
עמד ארום אים: ווילט איר זיך ריב פאר בעל? אדער ווילט איר אים ישע? ווער
עס וועט זיך ריב פאר אים, וועט מות ווערן ביי זיך אין דער פרי. אויב ער איז
אלוקים, זאל ער אליין זיך ריב פאר זיך, וואס מע האט נתץ זיין מזבח. 32 און
מע האט אים קרא אין יום ההוא ירובעל, אזוי צו אמר: זאל בעל זיך ריב מיט
אים, וואס ער האט נתץ זיין מזבח. 33 און כל מדין און עמלק און בני-מזרח
האבן זיך אסף אין איינעם, און זיינען עבר און האבן חנה אין עמק יזרעאל.
34 און האט רוח ה' לבש, און גדעון האט תקע אין שופר, און אביעזר האט
זיך זעק הינטער אים. 35 און ער האט שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] מלאכים
דורך כל מנשה, און ער אויך האט זיך זעק הינטער אים; און ער האט שלח
מלאכים דורך אשר, און דורך זבולון, און דורך נפתלי, און זיי זיינען עלה [זען
"עלה" ישעיהו 53:2] זיי אנטקעגן. 36 און גדעון האט אמר צו האלוקים: אויב
דו ווילסט ישע דורך מיין יד ישראל, אזוי ווי דו האסט דבר, 37 הנה יצג איך
א גזה וואל אין גֶרְן; אויב עס וועט זיין טוי אויפן גזה אליין, און אויף דער כל
הָאָרֶץ וועט זיין טרוקן, וועל איך ידע אז דו וועסט ישע ישראל דורך מיין יד,
אזוי ווי דו האסט דבר. 38 איז אזוי געווען; און ווי ער האט זיך שכס אויף
מחר, און האט זור דעם גזה, האט ער מצה טוי פון דעם גזה, א פולן קרוג
מים. 39 האט גדעון אמר צו האלוקים: זאל נישט חרה דיין אף אויף מיר, און
איך וועל דבר [זען "דבר" ישעיהו 14-10:7] נאר דאס מאל: לאמיד, נא, נאר
דאס מאל נסה מיט דעם גזה; זאל, נא, זיין טרוקן אויפן גזה אליין, און אויף
דער כל הָאָרֶץ זאל זיין טוי. 40 האט אלוקים עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23;
ישעיהו 53:9] אזוי אין יענער לַיְלָה; און עס איז געווען טרוקן אויפן גזה אליין,

1 האט זיך שכס ירובעל -- דאס איז גדעון -- ער און דאס כל הָעָם וואס מיט אים, און זיי האבן חנה ביי עין-חרוד; און דער מַחֲנֶה פון מדין איז אים געווען פון צפון, פון גבעת-המורה אין עמק. 2 האט ה' אמר צו גדעונען: הָעָם וואס מיט דיר איז צו רב, אז איך זאל נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] מדין אין זייער זיך; ישראל וועט זיך נאך פאר אקעגן מיר, אזוי צו אמר: מיין זיך האט מיך ישע. 3 דעריבער קרא נא אויס אצונד אין די אוזנים פון העם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], אזוי צו אמר: ווער עס האט ירא און ציטערט, זאל זיך שוב [זען "שוב" הושע 5:4-3; זכריה 13:7] און צפר אין דער הַר גלעד. האבן זיך שוב פון עס 22,000, און 10,000 זיינען שאר. 4 האט ה' אמר צו גדעונען: הָעָם איז נאך כל צו רב, מאך זיי ירד צום מַיִם, און איך וועל זיי דארטן צרף [זען לוקס 22:31] פאר דיר. און עס וועט זיין, דער וואס איך וועל דיר אמר: דער דאזיקער זאל הלך מיט דיר, ער זאל הלך מיט דיר; און איטלעכער וואס איך וועל דיר אמר: דער דאזיקער זאל נישט הלך מיט דיר, ער זאל נישט הלך. 5 האט ער ירד הָעָם צום מַיִם; און ה' האט אמר צו גדעונען: איטלעכער וואס וועט לקק פונעם מַיִם מיט זיין צונג, אזוי ווי עס לקק א כלב [זען "כלב" תהלים (16):22], אים זאלסטו יצג, דעסט גלייכן איטלעכן וואס וועט זיך כרע אויף זיינע בְּרֶךְ צו שתה. 6 איז געווען די צאל פון די וואס האבן לקק פון זייער זיך אין זייער פה 300 איש, און דאס כל יתר העם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] האט זיך כרע אויף זייערע בְּרֶךְ צו שתה מַיִם. 7 און ה' האט אמר צו גדעונען: מיט די 300 איש וואס האבן לקק, וועל איך אייך ישע, און וועל נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] מדין אין דיין זיך; און דאס כל הָעָם זאל הלך איטלעכער אין זיין היים. 8 האבן זיי לקח די צדה העם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] אין זייער זיך, און זייערע שופרות; און כל איש ישראל האט ער שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] איטלעכן צו זיינע אוהלים, אבער די 300 איש האט ער חזק. און דער מַחֲנֶה פון מדין איז געווען אונטער אים אין עמק. 9 און עס איז געווען אין יענער לַיְלָה, האט

ה' צו אים אמר: קום! ירד! אין מַחְנֶה, ווארעם איך האב אים נתן [זען ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] אין דיין יָד. 10 און אויב דו האסט ירא צו ירד, ירד דו מיט דיין נער פורה צום מַחְנֶה. 11 און וועסט שמע וואס זיי דבר [זען "דבר" ישעיהו 7:10-14]; וועלן דערנאך חזק ווערן דיִינע הענט, און וועסט ירד אין מַחְנֶה. האט ער ירד, ער און זיין נער פורה, צום קצה החמשים וואס אין מַחְנֶה. 12 און מדין און עמלק און כל בני קדם זיינען נפל אין עמק, אזוי ווי דער ארבה אין פילקייט, און צו זייערע גַמְלִים איז נישט געווען קיין מספר, אזוי ווי דער זאמד וואס אויפן שַׁפּת פון ים לרב. 13 און ווי גדעון איז בוא, הנה אן איש ספר זיין יַע א חלום, און אמר: הנה, מיר האט זיך געחלומט א חלום: און הנה א קוכן פון לֶחֶם שְׁעָרִים הפך זיך אין מַחְנֶה פון מדין, און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 2:7-9; זכריה 9:9] ביזן אָהֶל, און האט עס נכה און עס איז נפל, און ער האט עס הפך למעלה, ביז דאס אָהֶל איז נפל. 14 האט זיך ענה זיין יַע און האט אמר: דאס איז נישט אנדערש ווי די חֶרֶב פון גדעון בן יואשן, אן איש ישראל. האלוקים האט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] אין זיין יָד מדין מיטן כל המחנה. 15 און עס איז געווען, ווי גדעון האט שמע [זען "שמע" ישעיהו 52:15-53:12] די דערציילונג פון דעם חלום און זיין שְׁבֵר, אזוי האט ער זיך שחה; און ער האט זיך שוב [זען "שוב" הושע 3:4-5; יכריה 13:7] אין מַחְנֶה פון ישראל און האט אמר: קום! ווארעם ה' האט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] אין אייער יָד דעם מַחְנֶה פון מדין. 16 און ער האט חצה די 300 איש אין 3 ראשים, און האט זיי אלעמען נתן שופרות אין דער יָד, און ליידיקע קריג, און לפדים אין די קריג. 17 און ער האט צו זיי אמר: איר זאלט ראה אויף מיר, און עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] דעסט גלייכן; און הנה איך בוא אין עק מַחְנֶה, און, ווי איך וועל עשה אזוי זאלט איר עשה. 18 און אז איך וועל תקע אין שופר, איך און כל וואס מיט מיר, זאלט איר אויך תקע אין די שופרות רונד ארום דעם כל המחנה, און איר זאלט אמר: פאר ה' און פאר גדעונען! 19 און גדעון און די 100 איש וואס מיט אים זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 2:7-9; זכריה 9:9] אין עק מַחְנֶה ביים אנהייב פון דער אשמרת התיכונה; מע האט נאר קום קום די שומרים, און זיי האבן תקע אין די שופרות, און האבן נפץ די קריג וואס אין זייער יָד. 20 און די 3 ראשים האבן תקע אין די שופרות, און האבן שבר

די קריג; און זיי האבן חזק אין זייער לינקער יד די לפדים, און אין זייער רעכטער יד די שופרות צו תקע; און זיי האבן קרא: א חרב פאר ה' און פאר גדעונען! 21 און זיי זיינען עמד איטלעכער אויף זיין ארט רונד ארום מַחֲנֶה; און דער כל מַחֲנֶה האט רוץ; און זיי האבן רוע און זיינען נוס. 22 און זיי האבן תקע די 300 שופרות, און ה' האט שום די חרב איש קעגן רע, אזוי אין כל המחנה, און דער מַחֲנֶה איז נוס ביז בית-שטה, צו צררה צו, ביז דעם שָׁפָה פון אבל-מחולה ביי טבת. 23 און די איש ישראל האבן זיך צעק פון נפתלי, און פון אָשֶׁר, און פון כל מנשה, און זיי האבן רדף מדין. 24 און גדעון האט שלח מלאכים אין כל הר פון אפרים, אזוי צו אמר: ירד! קרא מדין, און לכד פאר זיי הַמַּיִם ביז בית-ברה, און דעם ירדן. האבן זיך צעק כל איש אפרים, און זיי האבן לכד הַמַּיִם ביז בית-ברה, און דעם ירדן [זען שופטים 3:28]. 25 און זיי האבן לכד די 2 שרי מדין, עורבן און זאבן, און האבן הרג עורבן ביי צור-עורב און זאבן האבן זיי הרג אין יָקֵב פון זאבן; און זיי האבן רדף מדין; און די קעפ פון עורבן און זאבן האבן זיי געבראכט צו גדעונען פון יענער זייט ירדן.

שפט 8

1 האבן צו אים אמר די איש אפרים: וואס פאר א זאך האסטו אונדז דא עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] אונדז נישט צו קרא ווען דו ביסט הלך צו לחם אקעגן מדין? און זיי האבן זיך ריב מיט אים מיט חזקה. 2 האט ער צו זיי אמר: וואס האב איך אצונד עשה אין פארגלייך מיט אייך? איז נישט דער עללות פון אפרים בעסער ווי די בציר פון אביעזר? 3 אין אייער יד האט אלוקים נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 9-7:2] די שרים פון מדין, עורבן און זאבן, און וואס האב איך יכל צו עשה אין פארגלייך מיט אייך? האט דעמאלט רפה זייער רוח פון אים, ווען ער האט דבר די דאזיקע רייד. 4 און גדעון איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-7:2; זכריה 9:9] צום ירדן, און איז עבר, ער און די 300 איש וואס מיט אים, פארשמאכטע און רדף. 5 און ער האט אמר צו די אנשים פון סוכות: נתן, נא, פכרות לָחֶם פאר הָעָם וואס הינטער מיר, ווארעם זיי זיינען פארשמאכט, און איך רדף נאך זבח און צלמונע די מלכים פון מדין. 6 האבן די שרים פון סוכות אמר: איז די יד פון זבחן און צלמונען אצונד אין דיין יד, אז מיר זאלן

נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 9-2:7] דיין צָבָא לְחָם? 7 האט
 גדעון אמר: דערפאר אז ה' וועט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי
 9-2:7] זבחן און צלמונען אין מיין יָד, וועל איך דוש אייער בְּשָׂר מִיט קוֹץ פון
 מדבר און מיט ברקנים. 8 און ער איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון
 דארטן קיין פנואל, און האט צו זיי דבר דעסט גלייכן; האבן אים די אנשים
 פון פנואל ענה אזוי ווי די אנשים פון סוכות האבן ענה. 9 האט ער אמר אויך
 צו די אנשים פון פנואל, אזוי צו אמר: אז איך וועל זיך שוב [זען "שוב" הושע
 5-3:4; זכריה 13:7] בשלום, וועל איך נחץ דעם דאזיקן מגדל. 10 און זבח און
 צלמונע זיינען געווען אין קרקור, און זייער מחנים מיט זיי, ארום 15,000, כל
 וואס זיינען יתר פון דעם כל מַחֲנֶה פון בני-קדם; און די נפל זיינען געווען
 120,000 איש וואס האבן שלף חָרַב. 11 און גדעון איז עלה [זען "עלה" ישעיהו
 2:53] דָּרָךְ פון די שכן אין אוהלים, אין מזרח פון נובח און יגבהה, און האט
 נכה דעם מַחֲנֶה, בעת דער מַחֲנֶה היה בְּטַח. 12 אבער זבח און צלמונע זיינען
 נוס, און ער האט זיי רדף; און ער האט לכד די 2 מלכים פון מדין, זבחן און
 צלמונען, און דעם כל המחנה האט ער חרד. 13 און גדעון בן יואשן האט זיך
 שוב [זען "שוב" הושע 5-3:4; יכריה 13:7] פון דער מלחמה, פון דעם מלמעלה
 פון חָרַס. 14 און ער האט לכד א נער פון די אנשים פון סוכות, און האט אים
 שאל; און ער האט אים כתב די שְׁרִים פון סוכות, און אירע זקנים, 77 איש.
 15 און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 10:49; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7;
 זכריה 9:9] צו די אנשים פון סוכות, און האט אמר: הנה זיינען זבח און
 צלמונע, וואס איר האט חרף מיר, אזוי צו אמר: איז די יָד פון זבחן און
 צלמונען אצונד אין דיין יָד, אז מיר זאלן נתן לְחָם צו דייע פארשמאכטע
 אנשים? 16 און ער האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 8:53; זכריה 13-6:11; 11:13]
 די זקנים פון הָעִיר, און קוֹץ פון מדבר און ברקנים, און האט ידע [זען "ידע"
 ישעיהו 3:53] מיט זיי די אנשים פון סוכות. 17 און דעם מגדל פון פנואל
 האט ער נתן, און האט הרג די אנשים פון הָעִיר. 18 און ער האט אמר צו
 זבחן און צלמונען: ווי אזוי זיינען געווען די אנשים וואס איר האט הרג אין
 תבור? האבן זיי אמר: אזוי ווי דו, אזוי זיי; אזוי ווי די תאר פון בני-מלכים. 19
 האט ער אמר: מיינע אחים, די בני אמי, זיינען דאס געווען. אזוי ווי ה' לעבט,
 ווען איר וואלט זיי געלאזט חיה, וואלט איך אייך נישט הרג! 20 און ער האט
 אמר צו יתר זיין בכור: קום! הרג! זיי. אבער דער נער האט נישט שלף זיין חָרַב,

ווארעם ער האט ירא [זען לוקס 23:40] געהאט, ווייל ער איז נאך געווען נער.
21 האט אמר זבח און צלמונע: קום! און פגע! אונדז, ווארעם ווי דער איש,
אזוי זיין גבורה. איז גדעון קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2], און האט
הרג זבחן און צלמונען. און ער האט לקח די ש'הרון וואס אויף די העלדזער
פון זייערע גמלים. 22 און די איש ישראל האבן אמר צו גדעונען: משל! איבער
אונדז, אי דו, אי דיין בן, אי דיין בן בנך, ווארעם דו האסט אונדז ישע פון דער
יד פון מדין. 23 האט גדעון צו זיי אמר: נישט איך וועל משל איבער אייך, און
נישט מיין בן וועט משל איבער אייך; ה' וועט משל איבער אייך. 24 און גדעון
האט צו זיי אמר: איך וועל שאל [זען "שאל" תהלים 12-7:2] פון אייך א
שאלה: נתן מיר איטלעכער א נגם פון זיין שלל [זען "שלל" ישעיהו 53:12].
ווארעם זיי האבן געהאט גילדערנע נאזרינגען, ווייל זיי זיינען געווען
ישמעאלים. 25 האבן זיי אמר: אוודאי וועלן מיר נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14;
53:9; 9:5; חגי 2:7-9]. און זיי האבן פרש א טוך, און האבן שלך אהין
איטלעכער א נאזרינג פון זיין שלל [זען "שלל" ישעיהו 53:12]. 26 און די וואג
פון די גילדערנע נאזרינגען וואס ער האט שאל, איז געווען 1700 [שקל] זָהב,
אחוץ די ש'הרנים, און די נטיפה, און די פורפלקליידער וואס אויף די מלכים
פון מדין, און אחוץ די קייטלעך וואס אויף די העלדזער פון זייערע גמלים. 27
און גדעון האט דערפון עשה אן אפוד, און האט אים יצג אין זיין עיר, אין
עפרה. און כל ישראל זיינען זנה געווען נאך אים דארטן, און ער איז געווען
גדעונען און זיין בית פאר א מוקש. 28 און מדין איז כנע געווארן פאר די בני
ישראל, און זיי האבן מער נישט נשא זייער קאפ; און האָרץ איז געווען שקט
40 שָׁנָה בימי גדעונען. 29 און ירובעל בן יואשן איז הלך; און ער איז ישב [זען
"ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6] אין זיין בית. 30 און גדעון האט געהאט
70 בנים וואס זיינען יצא פון זיין ירך, ווארעם ער האט געהאט נשים רבות.
31 און זיין פילגש [זען "פילגש" שיר השירים 6:8] וואס אין שכם, זי אויך
האט אים ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14] א בן, און ער האט שום שמו אבימלך.
32 און גדעון בן יואשן איז מות אין א שיבה טובה, און איז קבר [זען משיח
קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין דעם קבר פון אביו יואשן אין עפרה פון די
אביעזרער. 33 און עס איז געווען, ווי גדעון איז מות, אזוי זיינען די בני ישראל
ווידער זנה געווארן נאך די בעלים, און זיי האבן זיך שום בעל-ברית פאר
אלוקים. 34 און בני ישראל האבן נישט זכר ה' אלקיהם וואס האט זיי נצל

[זען "נצל" מיכה 4:10; 5:1] געווען פון דער יד פון כל זייערע פיינט פון רונד ארום. 35 און זיי האבן נישט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] חָסֵד מיט דעם בית פון ירובעל-גדעווען, לויט כל הטובה וואס ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] מיט ישראל.

שפט 9

1 און אבימלך בן ירובעלן איז הלך קיין שכם צו אחי אמו, און ער האט דבר צו זיי, און צו דער כל משפחה פון דעם בית אבי אמו, אזוי צו אמר: 2 דבר, נא, אין די אוזנים פון כל בעלי שכם: וואס איז אייך בעסער, צי איבער אייך זאלן משל 70 איש, כל בני ירובעלן, אדער איבער אייך זאל משל 1 איש? אויך דארפט איר זכר, אז אייער עץ און אייער בָּשָׂר בין איך. 3 האבן אחי אמו דבר פון זיינעטוועגן אין די אוזנים פון כל בעלי שכם כל די דאזיקע ווערטער, און זייער לב האט זיך נטה נאך אבימלך, ווארעם זיי האבן אמר: אחינו הוא. 4 און זיי האבן אים נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 9-2:7] 70 כֶּסֶף פון דעם בית בעל-ברית, און אבימלך האט דערמיט שָׂכַר רק און פחו אנשים, און זיי זיינען הלך נאך אים. 5 און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] אין זיין בית אבי אין עפרה, און האט הרג זיינע אחים, די בני ירובעלן, 70 איש, אויף 1 שטיין; אבער יותם, דער יינגסטער בן ירובעלן איז יתר, ווייל ער האט זיך חבא. 6 און כל בעלי שכם און כל בית-מלוא האבן זיך אסף, און זיי זיינען הלך, און האבן מלך אבימלך פאר א מלך ביים אָלוֹן פון דעם זיילשטיין וואס אין שכם. 7 האט מען נגד יותמען, און ער איז הלך, און האט זיך עמד אויפן ראש הַר גרזים, און ער האט נשא זיין קול און קרא, און האט זיי אמר: שמע מיר, בעלי שכם, און ה' וועט אייך שמע: 8 הלך זיינען הלך די ביימער צו משח א מלך איבער זיך, און זיי האבן אמר צום איילבערטבוים: מלך! איבער אונדז. 9 האט דער איילבערטבוים צו זיי אמר: זאל איך חדל מיין דָּשָׁן, וואס מיט מיר טוט מען כבוד אלוקים און אנשים, און הלך זיך צו נוע איבער די ביימער? 10 האבן די ביימער אמר צום פייגנבוים: הלך! מלך! איבער אונדז. 11 האט דער פייגנבוים צו זיי אמר: זאל איך חדל מיין מתק און מיין תנובה הטובה, און הלך זיך נוע איבער די ביימער? 12 האבן די ביימער אמר צום גפן: הלך! מלך! איבער

אונדז. 13 האט דער גפן צו זיי אמר: זאל איך חדל מיין וויין וואס שמח אלוקים און אנשים, און הלך זיך נוע איבער די ביימער? 14 האבן כל העצים אמר צום אָטד: הלך! מלך! איבער אונדז. 15 האט דער אָטד אמר צו די ביימער: אויב איר ווילט מיך אין דער אמת משח פאר א מלך איבער אייך, בוא! און חסה! אייך אין מיין צל; און אויב נישט, זאל יצא אַש פון דעם אָטד, און אכל די צעדערן פון לבנון. 16 און אצונד, אויב איר האט זיך מיט אמת און מיט תמים עשה, וואס איר האט אבימלכן געמאכט פאר א מלך, און אויב איר האט געטאן טובה מיט ירובעלן און מיט זיין בית, און אויב איר עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] ווי גמול פון זיינע הענט צו אים 17 ווארעם מיין אָב האט לחם פאר אייך, און האט שלך זיין נפש [זען "נפש" ישעיהו 53:11] אין פראנט, און אייך נצל [זען "נצל" מיכה 4:10; 5:1] געווען פון דער יָד פון מדין; 18 און איר זייט היום קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אויף מיין בית אבי, און האט הרג זיינע בנים, 70 איש, אויף 1 שטיין, און געמאכט אבימלך דעם זון פון זיין אָמָה פאר א מלך איבער די בעלי שָׁם, ווייל ער איז אחיכם. 19 איז, אויב מיט אמת און מיט תמים איר האט זיך עשה מיט ירובעלן און מיט זיין בית היום הזה, שמח זיך מיט אבימלכן, און זאל ער זיך שמח מיט אייך. 20 אויב אבער נישט, זאל יצא אן אַש פון אבימלכן, און אכל די בעלי שָׁם און בית-מלוא; און זאל יצא אַש פון די בעלי שָׁם און בית-מלוא, און אכל אבימלכן. 21 און יותם איז נוס געווארן; און ער איז ברח און איז הלך קיין בארה, און איז דארטן ישב [זען "ישב" הושע 5-3:4; זכריה 13-6:11] פון וועגן זיין אָח אבימלכן. 22 און אבימלך האט שרר איבער ישראל 3 שָׁנָה. 23 אבער אלוקים האט שלח א רוח רעה צווישן אבימלכן און צווישן די בעלי שָׁם, און די בעלי שָׁם האבן בגד מיט אבימלכן. 24 כדי דאס חמס [זען חמס ישעיהו 53:9] אקעגן די 70 בני ירובעלן זאל בוא, און זייער דם צו שום, אויף זייער אָח אבימלכן וואס האט זיי הרג, און אויף די בעלי שָׁם וואס האבן חזק זיינע הענט צו הרג זיינע אחים. 25 און די בעלי שָׁם האבן שום לויערער אויף אים, אויף די ראשי הַהָרִים, און זיי האבן גזל איטלעכן וואס איז עבר אויפן דָרָך; און עס איז נגד געווארן צו אבימלכן. 26 און געל בן עבדן איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] מיט זיינע אחים, און זיי זיינען עבר אין שָׁם. און די בעלי שָׁם האבן זיך בטח אין אים. 27 און זיי זיינען יצא [זען

"**יצא**" ישעיהו 10-11:1; **מיכה** 5:1] אין שְׁדָה, און האבן בצר זייערע פרס און דָּרָךְ, און עשה אָיוּם-טוב, און זיי זיינען בוא אין בית פון אלוקיהם, און האבן אכל און שתה, און קלל אבימלכן. 28 און געל בן עבדן האט אמר: ווער איז אבימלך, און ווער איז שָׁכָם, אז מיר זאלן אים עבד? איז ער נישט בן ירובעלן, און זבול זיין פקיד? עבד! אנשי חמור אבי שָׁכָם; אבער מדוע זאלן מיר אים עבד? 29 און הלוואי נתן ווער דאס דאזיקע עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, **כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי**] אין מיין יָד, איך וואלט שוין סור אבימלכן. און אמר צו אבימלכן: רבה דיין צָבֵא, און יצא! 30 און זבול דער שַׁר הָעִיר האט שמע [זען "שמע" ישעיהו 52:15-53:12] די ווערטער פון געל בן עבדן, און זיין אף האט חרה. 31 און ער האט שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] מלאכים צו אבימלכן קיין תרמה, אזוי צו אמר: הנה, געל בן עבדן און זיינע אחים זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] קיין שָׁכָם, און זע, צור זיי די עיר אויף דיר. 32 און אצונד, קום! [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] ביי לַיְלָה, דו און הָעָם וואס מיט דיר, און ארב אין שְׁדָה. 33 און עס וועט זיין אין דער בוקר, ווי די זרח שמש, אזוי זאלסטו דרך שָׁכָם, און זיך פשט אויף דער עיר; און הנה ווי ער און הָעָם וואס מיט אים יצא צו דיר, אזוי זאלסטו עשה צו אים ווי דיין יָד וועט מצא. 34 איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אבימלך און דאס כל הָעָם וואס מיט אים ביי לַיְלָה, און זיי האבן ארב אויף שָׁכָם אין 4 ראשים. 35 און ווי געל בן עבדן איז יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; **מיכה** 5:1], און האט זיך עמד אין פתח פון שער העיר, אזוי איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אבימלך און הָעָם וואס מיט אים, פון דער מארב. 36 האט געל ראה הָעָם, און ער האט אמר צו זבולן: הנה, עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, **כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי**] ירד פון די ראשי הָהָרִים. האט זבול צו אים אמר: דעם צל פון די הרים ראה אזוי ווי אנשים. 37 האט געל ווידער דבר און האט אמר: הנה, עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, **כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי**] ירד פון דעם טבור הָאָרֶץ, און 1 ראש בוא פון דעם דָּרָךְ פון אלון-מעוננים [ענן]. 38 האט זבול צו אים אמר: אפוא אוווי איז דיין פה ווען דו האסט אמר: ווער איז אבימלך, אז מיר זאלן אים עבד? איז דאס נישט הָעָם וואס דו האסט עס מאס [זען מאס, תהילים 118:22]! יצא! אצונד, און לחם אקעגן אים. 39 איז געל יצא לפני בעלי שָׁכָם, און ער האט לחם אקעגן אבימלכן. 40 און אבימלך האט אים רדף, און ער

איז פון אים נוס; און עס זיינען נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10 און ישעיהו 53:9-10 און דניאל 12:2, תחית המתים אין משיח] רבים חללים ביז צום פתח פון שער. 41 און אבימלך איז ישב אין ארומה; און זבול האט גרש געלן און זיינע אחים פון ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6] אין שכם. 42 און עס איז געווען אויף מחר, איז העם יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:5; מיכה 5:1] אין שָׁדָה, און מע האט נגד אבימלכן. 43 האט ער לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13] העם, און האט זיי חצה אין 3 ראשים; און ער האט ארב אין שָׁדָה. האט ער ראה, און הנה העם יצא פון הָעִיר, און ער איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אויף זיי, און האט זיי נכה. 44 און אבימלך און די ראשים וואס מיט אים האבן זיך פשט און האבן זיך עמד ביים פתח פון שער הָעִיר; און די 2 ראשים האבן זיך פשט אויף כל וואס אין שָׁדָה, און האבן זיי נכה. 45 און אבימלך האט לחם אויף דער עיר כל היום ההוא, און האט לכד די עיר, און העם וואס איז אין איר האט ער הרג; און ער האט נתץ די עיר, און האט זי זרע מיט מָלַח. 46 האבן שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15] כל בעלי מגדל-שכם, און זיי זיינען בוא אין צריח בית אל-ברית. 47 איז נגד געווארן אבימלכן, אז כל בעלי מגדל-שכם האבן זיך קבץ. 48 און אבימלך איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אויפן הר צלמון, ער און דאס כל העם וואס מיט אים, און אבימלך האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13] א קרדס אין זיין יָד, און האט כרת א צווייג פון די ביימער, און האט אים נשא און שום אויף זיין אקסל; און ער האט אמר צו העם וואס מיט אים: מהר! וואס איר האט ראה מיך עשה, טוט אזוי ווי איך. 49 האט אויך דאס כל העם כרת איטלעכער זיין צווייג; און זיי זיינען הלך נאך אבימלכן, און האבן עס שום ארום דעם צריח, און יצח אויף זיי דעם צריח אין אֵש; און אויך כל אנשי מגדל-שכם זיינען מות, ארום 1,000 איש און אִשָּׁה. 50 און אבימלך איז הלך קיין תבץ, און ער האט חנה אויף תבץ, און האט זי לכד. 51 אבער א מגדל עז איז געווען אין מיטן עיר, זיינען אהין נוס כל אנשים און נשים, כל בעלי עיר, און זיי האבן זיך סגר, און זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אויפן גג המגדל. 52 איז אבימלך בוא ביזן מגדל, און האט לחם אויף אים, און ער האט נגש ביזן פתח פון מגדל, כדי אים צו שרף אין אֵש. 53 האט אן אִשָּׁה שלך אן אויבערשטן מילשטיין אויף אבימלכס קאפ, און האט אים רצץ

גלגלתו [זען מתי 27:33]. 54 האט ער אויף גיך קרא דעם נער, זיין נשא כלי, און האט צו אים אמר: שלף! דיין חרב, און מות! מיך, כדי מע זאל נישט אמר אויף מיר: אן אָשָה האט אים הרג. האט אים זיין נער דקר [זען "דקר" זכריה 12:10--משיח דקר], און ער איז מות. 55 האבן ראה די איש ישראל אז אבימלך איז מות [זען "מות" ישעיהו 53:9], און זיי זיינען הלך איטלעכער אין זיין היים. 56 אזוי האט אלוקים שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 13:7] דאס רעה פון אבימלכן וואס ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] אקעגן זיין אָב, צו הרג זיינע 70 אחים. 57 און דאס כל רעה פון די אנשי שָׁכָם האט אלוקים שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 13:7] אויף זייער קאפ, און זיי איז בוא די קללה]

[<https://www.youtube.com/watch?v=B6ZdKVuOidg>] פון יותם בן ירובעלן.

שפט 10

1 און נאך אבימלכן איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] צו ישע ישראל תולע בן פואה בן דודון, אן איש פון יששכר; און ער איז ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6] אין שמיר אין דעם הר פון אפרים. 2 און ער האט שפט ישראל 23 שָׁנָה. און ער איז מות, און איז קבר [זען משיחס "קבר", ישעיהו 53:9] געווארן אין שמיר. 3 און נאך אים איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] יָאִיר דער גלעדער; און ער האט שפט ישראל 22 שָׁנָה. 4 און ער האט געהאט 30 בנים וואס זיינען רכב אויף 30 עירים [זען "עיר" זכריה 9:9], און זיי האבן געהאט 30 ערים; מע קרא זיי חוות-יאיר ביז אויף היום הזה; די וואס אין אָרֶץ גלעד. 5 און יאיר איז מות, און איז קבר [זען משיחס קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין קמון. 6 און די בני ישראל האבן ווידער עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] וואס איז רע אין די אויגן פון ה', און זיי האבן עבד די בעלים, און די עשתרות, און די אלוקי ארם, און די אלוקי צידון, און די אלוקי מואב, און די אלוקי בני-עמון, און די אלוקי פלשתים, און זיי האבן עזב [זען "עזב" תהלים 17(16)-22:2(1)] ה', און האבן אים נישט עבד. 7 און דער אף ה' האט חרה אויף ישראל, און ער האט זיי מכר אין דער יָד פון די פלשתים, און אין דער יָד פון בני-עמון. 8 און זיי האבן רעץ און רצץ די בני ישראל אין יענעם שָׁנָה; 18 שָׁנָה כל בני ישראל וואס אויף

יענער זייט ירדן, אין אָרץ הָאָמורי וואס אין גלעד. 9 און בני-עמון זיינען עבר דעם ירדן צו לחם אויך אויף יהודה, און אויף בנימין, און אויפן בית אפרים, און ישראלן זי צרר מאד. 10 און די בני ישראל האבן זעק צו ה', אזוי צו אמר: מיר האבן חטא צו דיר, וואס מיר האבן עזב [זען "עזב" תהלים 17(16)-22(1)] אלוקינו און עבד די בעלים. 11 האט ה' אמר צו די בני ישראל: האב איך אייך נישט ישע פון מצרים, און פון אָמורי, און פון בני-עמון, און פון די פלשתים? 12 אויך די צידונים, און עמלק, און מעון, ווען האבן אייך לחץ, און איר האט צעק צו מיר, און איך האב אייך ישע פון זייער יד. 13 אבער איר האט מיך עזב, און איר האט עבד אלוקים אחרים. דעריבער וועל איך אייך מער נישט ישע. 14 הלך! און זעק! צו די אלוקים וואס איר האט זיי בחר; זאלן זיי אייך ישע אין דער צייט פון אייער צרת. 15 האבן די בני ישראל אמר צו ה': מיר האבן חטא; עשה צו אונדז אזוי ווי כל וואס איז טוב אין דייןע אויגן, אבער נא אונדז היום הזה נצל [זען "נצל" מיכה 4:10]; 16 און זיי האבן סור די אלוקי הנכר פון צווישן זיך, און האבן עבד ה'; און זיין נפש איז קצר געווען מיט עמל פון ישראל. 17 און בני-עמון האבן זיך צעק, און האבן חנה אין גלעד; און די בני ישראל האבן זיך אסף און האבן חנה אין מִצְפָּה. 18 האט אמר דאס עם שרי גלעד, איינער צום אנדערן: ווער איז דער איש וואס וויל חלל צו לחם אקעגן בני-עמון? ער זאל ווערן פאר א ראש איבער כל יושבי גלעד.

שפט 11

1 און יפתח דער גלעדער איז געווען א גבור חיל, און ער איז געווען בן אן אָשָה א זונה; און גלעד האט ילד יפתחן. 2 און אָשָה פון גלעד האט אים ילד בנים, און די בנים פון דער אָשָה זיינען גדל געווארן, און זיי האבן גרש יפתחן, און האבן צו אים אמר: וועסט נישט נחל אין בית אבינו, ווארעם דו ביסט בן פון אן אנדער אָשָה. 3 איז יפתח ברח פון זיינע אחים, און האט זיך ישב אין אָרץ טוב, און עס האבן זיך לקט ארום יפתחן אנשים ריקים, און זיי זיינען יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] מיט אים. 4 און עס איז געווען אין טעג ארום, האבן בני-עמון לחם מיט ישראל. 5 איז, ווען בני-עמון האבן לחם מיט ישראל, אזוי זיינען הלך די זקני גלעד צו לקח יפתחן פון אָרץ טוב. 6 און

זיי האבן אמר צו יפתחן: הלך! און וועסט אונדז זיין פאר א קצין, און מיר וועלן לחם אקעגן בני-עמון. 7 האט יפתח אמר צו די זקני גלעד: איר האט דאך מיך שנא געהאט, און מיך גרש פון מיין בית אבי, לָמָּה זייט איר בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו מיר אצונד ווען אייך האט צרר? 8 האבן די זקני גלעד אמר צו יפתחן: דעריבער האבן מיר זיך שוב [זען "שוב" הושע 5-3:4; יכריה 13:7] צו דיר אצונד, אז דו זאלסט הלך מיט אונדז, און לחם מיט די בני עמון, און ווערן ביי אונדז פאר א ראש איבער כל יושבי גלעד. 9 האט יפתח אמר צו די זקני גלעד: אויב איר שוב [זען "שוב" הושע 5-3:4; זכריה 13:7] מיך אום, צו לחם מיט בני-עמון, און ה' וועט זיי נתן צו מיר, זאל איך היה ביי אייך פאר א ראש. 10 האבן די זקני גלעד אמר צו יפתחן: ה' זאל זיין שְׁמֵעַ צווישן אונדז, אויב מיר וועלן נישט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] אזוי ווי דיין דבר! 11 איז יפתח הלך מיט די זקני גלעד, און הָעָם האט אים שום פאר א ראש און פאר א קצין איבער זיי. און יפתח האט דבר כל זיינע דברים פאר ה' אין מִצְפָּה. 12 און יפתח האט שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] מלאכים צו מלך בני-עמון, אזוי צו אמר: וואס האסטו צו מיר און צו איר, וואס דו ביסט בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו מיר צו לחם אויף מיין אָרֶץ? 13 האט מלך פון די בני עמון אמר צו מלאכים פון יפתח: ווייל ישראל האט לקח מיין אָרֶץ, ווען ער איז עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון מצרים, פון ארנון און ביזן יַבֶּק און ביזן ירדן. און אצונד שוב זיי אום אין שלום [זען "שלום" תהלים 122:6 און משיח ישעיהו 53:5]. 14 האט יפתח ווידער שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] מלאכים צו מלך פון די בני עמון, 15 און האט צו אים אמר: אזוי האט אמר יפתח: ישראל האט נישט לקח אָרֶץ פון מואב, אדער אָרֶץ פון בני-עמון. 16 נייערט אז זיי זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון מצרים, און ישראל איז הלך דורכן מדבר ביזן ים-סוף, און איז בוא קיין קַדְשׁ, 17 האט ישראל שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] מלאכים צו מלך אדום, אזוי צו אמר: לאמיק, נא, עבר דורך דיין אָרֶץ. אבער מלך אדום האט נישט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15]. און אויך צו מלך מואב האט ער שלח, אבער ער האט נישט אבה; און ישראל איז ישב אין קַדְשׁ. 18 און ער איז הלך דורכן מדבר, און האט סבב ארום אָרֶץ אדום, און ארום אָרֶץ מואב, און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7];

זכריה 9:9 פון מזרח-זייט פון אָרץ מואב. און זיי האבן חנה אויף יענער זייט ארנון, און זיינען נישט בוא אין דעם געמארק פון מואב, ווארעם ארנון איז דער געמארק פון מואב. 19 און ישראל האט שלח **[זען "שלח" מלאכי 3:1]** מלאכים צו סיחון מלך אמורי, מלך חשבון, און ישראל האט צו אים אמר: לאז אונדז, נא, עבר דורך דיין אָרץ צו מיין מקום. 20 אבער סיחון האט נישט אמן ישראל צו עבר דורך זיין געמארק, און סיחון האט אסף זיין כל עם **[זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי]**, און זיי האבן חנה אין יהצה, און ער האט לחם מיט ישראל. 21 און ה' אלְקִי ישראל האט נתן **[זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 9-2:7]** סיחונען און זיין כל עם אין דער יָד פון ישראל, און זיי האבן זיי נכה, און ישראל האט ירש דאס כל אָרץ פון אמורי, דעם יושבי יענעם אָרץ. 22 און זיי האבן ירש דעם כל געמארק פון אמורי, פון ארנון און ביזן יבוק, און פון מדבר און ביזן ירדן. 23 און אצונד, ה' אלְקִי ישראל האט ירש דעם אמורי פון פאר זיין עם ישראל, און דו ווילסט אים ירשען? 24 ירשעסטו נישט דאס וואס כמוש אלְקִיךָ ירש דיר? און כל וואס ה' אלְקִינוּ האט ירש פון פאר אונדז, זיי וועלן מיר ירשען. 25 און אצונד, ביסט דו דען עפעס בעסער פון בלק בן צפורן, מלך מואב? האט ער דען ריב ריב מיט ישראל? צי האט ער לחם אויף זיי לחם? 26 אז ישראל איז ישב 300 שָׁנָה אין חשבון און אין אירע טעכטערשטעט, און אין ערעור און אין אירע טעכטערשטעט, און אין כל ערים וואס ביי די זייטן פון ארנון; מדוע האט איר זיי נישט נצל אין יענער צייט? 27 האב איך דאך אקעגן דיר נישט חטא, און דו עשה מיט מיר רָעָה, צו לחם אויף מיר. זאל ה' השופט שפט הַיּוֹם צווישן די בני ישראל און צווישן בני-עמון. 28 אבער מלך בני-עמון האט נישט שמע **[זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15]** צו די ווערטער פון יפתחן, וואס ער האט צו אים שלח **[זען "שלח" מלאכי 3:1]**. 29 און רוּחַ פון ה' איז געווען אויף יפתחן, און ער איז עבר גלעד און מנשה, און עבר מְצַפֶּה-גלעד, און פון מְצַפֶּה-גלעד איז ער עבר צו בני-עמון. 30 און יפתח האט א נדר נדר צו ה', און האט אמר: אויב נתן **[זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 9-2:7]** וועסטו נתן בני-עמון אין מיין יָד, 31 איז, דער יוצא **[יצא]** וואס וועט יצא פון די דלת פון מיין בית מיר אנטקעגן, ווען איך שוב זיך אום בשלום פון בני-עמון, און זאל געהערן צו ה', און איך וועל אים עלה פאר אן עוֹלָה. 32 און יפתח איז עבר צו בני-עמון, צו לחם מיט זיי, און ה' האט זיי נתן

[זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] אין זיין ג'ד. 33 און ער האט זיי נכה פון ערווער און ביז דו בוא קיין מניית, 20 עיר, און ביז אבל-כרמים, א מפה גדולה מאד. און בני-עמון זיינען כנע געווארן פאר די בני ישראל. 34 און ווי יפתח איז בוא קיין מצפה צו זיין בית, הנה זיין בת יצא אים אנטקעגן מיט תנף און מיט מחולה; און זי איז געווען רק היא יחידה]

https://youtube.com/watch?v=5kU_TRTYr_s

זען ה' איז אחד, נישט יחיד, דברים 6:4, זֶהר ג, 288, האי עתיקא אשתכח בתלת רישין וכלילן בחד רישא (דאס עתיקא איז געפונען מיט שלושה ראשים און איז כולל זיין אין ראש אחד) בראשית 2:24; דניאל 7:13-14, זען "פלחין" און "יפלחון" אין דניאל 3:12 און דניאל 7:13-14, לויט צו אזעלכער פסוקים עס איז אמת אז מיר זען די אלוהות פון משיח, וואס איז נישט קיין אליל, ווייל אידן טאָן נישט יפלחון אלילים אָבער אַלע פֿעלקער כולל אידן וועלן יפלחון (טאָן שרות דתי ווי צו אלוהות) צו די בר אנש משיח, זען סאַנה 98 און סאַנה 338 און רש"י וואס אַלע זאָגן אַז דעם בר אנש איז משיח, רש"י זאגט "הוא מלך המשיח", רבי מלך המשיח], ער האט אחוץ איר נישט געהאט קיין בן און קיין בת. 35 און עס איז געווען, ווי ער האט זי ראה, אזוי האט ער קרע זיינע קליידער, און האט אמר: וויי, מיין בת, כרע האסטו מיך כרע, און דו ביסט פון מיינע עכר געווארן; ווארעם איך האב פצה מיין פה צו ה', און קען נישט שוב. 36 האט זי צו אים אמר: אבי, האסט פצה דיין פה צו ה'; טו צו מיר, אזוי ווי עס איז יצא פון דיין פה, נאך דעם אז ה' האט דיר עשה א נקמה אָן דייןע פיינט, אָן בני-עמון. 37 און זי האט אמר צו איר אָב: זאל מיר עשה [זען "עשה" ירמיהו 6:5-23; ישעיהו 53:9] ווערן די דאזיקע זאך: לאז מיך אפ אויף 2 חדשים: און איך וועל הלך און וועל ירד אויף די הרים, און וועל בכה אויף מיין בתולים, איך און מיינע רעות. 38 האט ער אמר: הלך! און ער האט זי שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] אויף 2 חדשים, און זי איז הלך, זי און אירע רעות, און האט בכה אויף איר בתולים, אויף די הרים. 39 און עס איז געווען צום קץ פון 2 חדשים, האט זי זיך שוב [זען "שוב" הושע 5:4-3; יכריה 13:7] צו איר אָב, און ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6:5-23; ישעיהו 53:9] צו איר זיין נדר וואס ער האט נדר. און זי האט פון קיין איש נישט ידע. און עס איז געווארן א חק אין ישראל: 40 פון יאָר צו יאָר די בנוות ישראל הלך צו תנה דער בת פון יפתח דעם גלעדער 4 טעג אין יאָר.

1 און די איש אפרים האבן זיך צעק, און זיי זיינען עבר קיין צפון, און האבן אמר צו יפתח: פאר וואס ביסטו עבר צו לחם מיט בני-עמון, און אונדז האסטו נישט קרא צו הלך מיט דיר? דיין בית וועלן מיר שרף איבער דיר אין אַש. 2 האט יפתח צו זיי אמר: אין איש ריב בין איך געווען, איך און עמי, מיט די בני עמון, און איך האב אייך זעק, און איר האט מיך נישט ישע פון זייער זד. 3 האב איך ראה אז איר נישט מושיע, און איך האב שום מיין נפש [זען "נפש" ישעיהו 53:11] אין מיין זד, און בין עבר צו די בני עמון, און ה' האט זיי נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] אין מיין זד; און פאר וואס זייט איר עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] צו מיר היום הזה צו לחם מיט מיר? 4 און יפתח האט קבץ כל אנשי גלעד, און האט לחם מיט אפרים, און די אנשי גלעד האבן נכה אפרים, ווייל זיי האבן אמר: פליט פון אפרים זייט איר, גלעד, צווישן אפרים, צווישן מנשה. 5 און גלעד האט לכד די מעברה פון ירדן פאר אפרים, און עס איז געווען, אז פליט פון אפרים האט אמר: איך וויל עבר, אזוי האבן די אנשי גלעד צו אים אמר: ביסטו אן אפרימער? און אז ער האט אמר: לא, 6 האבן זיי צו אים אמר: זאג נא שפלת [זען ישעיהו 27:12], און אז ער האט אמר סבולת, ווייל ער האט נישט געקענט דבר ריכטיק, אזוי האבן זיי אים אחז און אים שחט ביי די מעברה פון ירדן. און עס זיינען נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10 און ישעיהו 10-9:53 און דניאל 12:2, תחית המתים אין משיח] אין יענער צייט פון אפרים 42,000. 7 און יפתח האט שפט ישראל 6 שנה, און יפתח דער גלעדער איז מות, און איז קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין אן עיר פון גלעד. 8 און נאך אים האט שפט ישראל אבצן פון בית-לחם. 9 און ער האט געהאט 30 בנים און 30 בנות, וואס האט ער שלך חוצה און 30 בנות האט ער ברענגען פאר זיינע בנים דערויסן. און ער האט שפט ישראל 7 שנה. 10 און אבצן איז מות, און איז קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין בית-לחם. 11 און נאך אים האט שפט ישראל אילון דער זבולונער. און ער האט שפט ישראל 10 שנה. 12 און אילון דער זבולונער איז מות, און איז קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין אילון אין ארץ זבולון. 13 און נאך אים האט שפט ישראל אבדון בן הלל פון פרעתון. 14 און ער האט געהאט 40 בנים און 30

בני בנים, וואס זיינען רכב אויף 70 עירים [זען "עיר" זכריה 9:9]. און ער האט שפט ישראל 8 שָׁנָה. 15 און עבדון בן הללן פון פרעתון איז מות, און איז קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] געווארן אין פרעתון אין אַרְץ אפרים, אויפן הר פון עמלק.

שפט 13

1 און די בני ישראל האבן יסף עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 9:53] וואס איז רע אין די אויגן פון ה', און ה' האט זיי נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 9-7:2] אין דער יָד פון די פִּלְשְׁתִּים 40 שָׁנָה. 2 און עס איז געווען אן איש פון צרעה, פון דער משפחה פון דָן, וואס שמו [זען "שמו" זכריה 12-11:6] איז געווען מנוח; און זיין אָשָׁה איז געווען עקר, און האט נישט ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14]. 3 האט מלאך ה' זיך באוויזן צו דער אָשָׁה, און האט צו איר אמר: הנה נא, דו ביסט עקר, און האסט נישט ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14]; אבער וועסט הרה ווערן, און וועסט ילד בן. 4 און אצונד, שמר זיך נא, און זאלסט נישט שתה [זען משיח האדון "שתה" תהלים 7:110] וויין אדער שִׁכָר, און נישט אכל קיין טָמֵא. 5 ווארעם זע, דו ווערסט הרה, און ילד בן; און א מוֹרָה זאל נישט עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53] אויף זיין קאפ, ווארעם א נזיר אלוקים זאל דער נער זיין פון בְּטָן [זען "בְּטָן" ירמיהו 1:5] אן; און ער וועט חלל צו ישע ישראל פון דער יָד פִּלְשְׁתִּים. 6 און די אָשָׁה איז בוא [זען "בוא", בראשית 10:49; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-7:2; זכריה 9:9] און האט אמר צו איר איש, אזוי צו אמר: אן איש האלוקים איז בוא צו מיר, און זיין אויסזען איז געווען אזוי ווי דאס אויסזען פון א מלאך האלוקים, נורא [ירא] מאד; און נישט איך האב אים שאל [זען "שאל" תהלים 12-7:2] פון וואנען ער איז, און נישט ער האט מיר נגד שמו [זען "שמו" פון צָמַח משית, זכריה 6:11-12, יהושע/ישוע איז בעל אותו שם פון משיח]. 7 אבער ער האט צו מיר אמר: זע, דו ווערסט הרה, און ילד בן; און אצונד, זאלסטו נישט שתה וויין אדער שִׁכָר, און נישט עסן קיין טָמֵאָה, ווארעם א נזיר אלוקים זאל דער נער זיין פון בְּטָן [זען "בְּטָן" ירמיהו 1:5] אן ביז זיין יום מות [זען "מות" ישעיהו 9:53]. 8 האט מנוח עתר געווען צו ה', און האט אמר: אדוני, זאל דער איש האלוקים, וואס דו האסט שלח [זען "שלח" מלאכי 1:3], ווידער בוא [זען

"בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; מלאכי 1:3; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו אונדז, אונדז לערנען וואס מיר זאלן עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] צו דעם נער וואס וועט ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14] ווערן. 9 און האלוקים האט שמע [זען "שמע" בראשית 22:18; ישעיהו 52:15; דברים 18:15] צו דעם קול פון מנוח, און דער מלאך האלוקים איז ווידער בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו דער אָשָה, ווי זי איז יושב [זען "ישב" הושע 5-3:4; זכריה 6:11-13] אין שְׂדֵה; און מנוח איר איש איז נישט געווען לעבן איר. 10 האט די אָשָה מהר און איז רוץ, און האט נגד איר איש, און האט צו אים אמר: הנה האט זיך באוויזן צו מיר דער איש וואס איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו מיר אין יענעם טאג. 11 איז מנוח קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2], און איז הלך נאך זיין אָשָה, און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו דעם איש, און האט צו אים אמר: ביסט דו דער איש וואס האט דבר צו דער אָשָה? האט ער אמר: איך. 12 האט מנוח אמר: אצונד אז דיין דבר וועט בוא, וואס זאל זיין דער משפט מיטן נער, און וואס זיין מעשה צו אים? 13 האט מלאך ה' אמר צו מנוח: פון כל וואס איך האב אמר דער אָשָה, זאל זי זיך זיין שומר איבער. 14 פון כל וואס יצא פון גֶפֶן, זאל זי נישט עסן, און וויין און שְׂכָר זאל זי נישט שתה, און קיין טְמָאָה זאל זי נישט עסן; כל וואס איך האב איר צוה זאל זי שמר. 15 האט מנוח אמר צו מלאך ה': לאמיר, נא, דיך עצר, און מיר וועלן עשה פאר דיר א גדי עזים. 16 האט מלאך ה' אמר צו מנוח: אפילו דו וועסט מיד עצר, וועל איך נישט עסן פון דיין לחם; אויב אבער דו ווילסט עשה עולה, זאלסטו עס עלה צו ה'. ווארעם מנוח האט נישט ידע אז דאס איז מלאך ה'. 17 און מנוח האט אמר צו דעם מלאך ה': וואס איז דיין שם, כדי אז דיין דבר וועט בוא, זאלן מיר דיר כבד. 18 האט דער מלאך ה' [זען זכריה 10-12:8; ישעיהו 9:5; געטלעך טבע פון משיח] צו אים אמר: לָמָּה דען שאל אויף מיין שם, אז ער איז פלאי [זען "פְּלֵא" ישעיהו 9:5]? 19 האט מנוח לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-6:11; 11:13] דאס גדי העזים און דאס מנחה, און האט עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אויף דעם צור פאר ה'; און מפלא עשה, און מנוח און זיין אָשָה האבן ראה. 20 ווארעם עס איז געווען, ווי די לֶהָב איז עלה פון מזבח צום הימל, אזוי איז דער מלאך ה' [זען זכריה 10-12:8; ישעיהו 9:5;

געטלעך טבע פון משיח

https://youtube.com/watch?v=5kU_TRTYr_s

[עלה מיט דער להב פון מזבח [זען מה"ש 12-9:1]. און מנוח און זיין אָשה האבן דאס ראה, און זיי זיינען נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10 און ישעיהו 53:9-10 און דניאל 12:2, תחית המתים אין מְשִׁיחַ] אויף זייער פנים צו דער ארצה. 21 און מלאך ה' [זען זכריה 10-8:12; ישעיהו 9:5; געטלעך טבע פון משיח] האט זיך מער נישט באוויזן צו מנוחן און צו זיין אָשה. דעמאלט האט מנוח ידע, אז דאס איז געווען מלאך ה' [זען זכריה 10-8:12; ישעיהו 9:5; געטלעך טבע פון משיח]. 22 און מנוח האט אמר צו זיין אָשה: מות וועלן מיר מות, ווארעם אלוקים האבן מיר ראה. 23 האט זיין אָשה צו אים אמר: אז ה' וואלט אונדז חפץ מות, וואלט ער נישט לקח פון אונדזער יד אן עולָה און א מנחה, און וואלט אונדז נישט באוויזן דאס אלץ, און וואלט אונדז אצונד נישט שמע כזאת. 24 און די אָשה האט ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14] בן, און זי האט קרא שמו [זען "שמו" פון צִמַח משיח, זכריה 12-11:6, יהושע/ישוע איז בעל אותו שם פון משיח] שמשון. און דער נער איז גדל, און ה' האט אים ברכ. 25 און דער רוח ה' האט חלל צו פעם אין אים, אין מְחִנֶה-דָן, צווישן צרעה און צווישן אשתאול.

שפט 14

1 און שמשון האט ירד קיין תמנה, און האט ראה אן אָשה אין תמנה פון די בנות פון די פלשתים. 2 און ער איז עלה, און האט נגד זיין אָב און אָמו, און האט אמר: איך האב ראה אן אָשה אין תמנה פון די בנות פון די פלשתים, און אצונד לקח! זי מיר פאר אָשה. 3 האט צו אים אמר זיין אָב און אָמו: איז נישטא צווישן די בנות פון די יינע אחים און צווישן מיין כל עמי [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] אן אָשה, אז דו הלך לקח אן אָשה פון די פלשתים הערלים? האט שמשון אמר צו זיין אָב: לקח זי מיר ווארעם זי איז ישר אין מיינע אויגן. 4 און זיין אָב און זיין אָם האבן נישט ידע אז דאס איז פון ה', אז דאס בקש ער א תְּאֲנָה אויף די פלשתים. און אין יענער צייט האבן די פלשתים משל איבער ישראל. 5 האט שמשון ירד מיט זיין אָב און זיין אָם קיין תמנה. און זיי זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 23:5-6; חגי 9-7:2; זכריה 9:9] ביז די פֶּרֶם פון תמנה, און הנה א כִּפִּיר אָרִי

שאג אקעגן אים. 6 איז צלח אויף אים רוח ה' [זען מה"ש 2:4], און ער האט אים שסע, אזוי ווי מע שסע א גדי; און קיין זאך איז נישט געווען אין זיין יד. און ער האט נישט נגד זיין אָב און זיין אָם וואס ער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 23:5-6; ישעיהו 53:9]. 7 און ער האט ירד, און האט דבר צו דער אָשה, און זי איז ישר אין אויגן פון שמשון. 8 און אין טעג ארום איז ער שוב זי צו לקח, און ער האט סור צו ראה די מַפְלֵת פון דעם ארי, און הנה אין דעם גֹוֹיָה פון ארי איז אן עדה פון בינען און דבש. 9 האט ער עס רדה אין זיינע האנטפלעכן, און איז הלך צו הלך אכל. און ער איז הלך צו זיין אָב און צו זיין אָם, און האט זיי נתן און זיי האבן אכל. און ער האט זיי נישט נגד אז פון דעם גֹוֹיָה פון ארי האט ער רדה דעם דבש. 10 און זיין אָב האט ירד צו דער אָשה. און שמשון האט דארטן עשה א משה; ווארעם אזוי פלעגן עשה די בחורים. 11 און עס איז געווען, ווי זיי האבן אים ראה, אזוי האבן זיי לקח 30 מרע, און זיי זיינען געווען מיט אים. 12 האט שמשון צו זיי אמר: לאמיק אייך חוד א חידה; אויב נגד וועט איר עס מיר נגד אין די 7 יְמֵי המשה, און וועט מצא, וועל איך אייך נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] 30 ליינענע סדין און 30 גאנג קליידער. 13 אויב אבער איר וועט מיר נישט יכל נגד, זאלט איר מיר נתן 30 ליינענע סדין און 30 גאנג קליידער. האבן זיי צו אים אמר: חוד דיין חידה, און לאמיר זי שמע. 14 האט ער צו זיי אמר: פון עסער איז יצא מאכל, און פון שטארקן איז יצא זיסער. האבן זיי 3 טעג נישט יכל נגד די חידה. 15 און עס איז געווען אויפן 7 יום, האבן זיי אמר צו אָשה פון שמשון: פתה איבער דיין איש ער זאל אונדז נגד די חידה, אָניט וועלן מיר שרף דיך און דיין בית אבי מיט אָש. האט איר אונדז קרא כדי אונדז צו ירש? צי ניין? 16 האט אָשה פון שמשון בכה פאר אים, און האט אמר: סייִדן האסט מיך פיינט און נישט אהב. האסט די חידה חוד צו בני-עָמִי, און מיר האסטו נישט נגד. האט ער צו איר אמר: הנה, מיין טאטן און מיין מאמען האב איך נישט נגד, און דיר זאל איך נגד? 17 האט זי בכה פאר אים די 7 טעג וואס ביי זיי איז געווען דער משה. און עס איז געווען אויפן יום 7, האט ער איר נגד, ווייל זי האט אים צוקן; און זי האט נגד די חידה צו בני-עָמִי [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי]. 18 און די אנשי העיר האבן אמר צו אים אויפן יום 7, איידער די חָרָס איז בוא: וואס איז זיסער פון דבש? און וואס איז שטארקער פון אן ארי? האט ער צו זיי אמר: ווען איר וואלט מיט

מיין עגלה נישט חרש, וואלט איר מיין חידה נישט מצא. 19 און רוח'ה' איז צלח אויף אים, און ער האט ירד קיין אשקלון, און האט נכה פון זיי 30 איש, און לקח זייער חליצה; און ער האט נתן די חליפה צו די וואס האבן נגד די חידה. און זיין אף חרה, און ער איז עלה צו זיין בית אבי. 20 און אָשה פון שמשון איז געווארן זינעם א חברס, וועמען ער האט רעה צו זיך.

שפט 15

1 און עס איז געווען אין טעג ארום, אין די ימי קציר חטים, האט שמשון פקד זיין אָשה מיט א גדי עזים, און ער האט אמר: לאמך בוא צו מיין אָשה אין חדר. אבער איר אָב האט אים נישט נתן צו בוא. 2 און איר אָב האט אמר: קלערן האב איך געקלערט, אז דו האסט זי שנא שנא, און איך האב זי נתן צו דיין רע. איז נישט איר אחות הקטנה שענער פון איר? זאל זי דיר, נא, זיין אנשטאט יענער. 3 האט שמשון צו זיי אמר: דאס מאל בין איך נקה קעגן די פלשתים, אויב איך טו מיט זיי רעה. 4 און שמשון איז הלך, און האט לכד 300 שועל, און ער האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 6:11-13; 11:13] לפדים, און האט פנה אן זנב צו אן זנב, און שום א לפיד צווישן 2 זנבות, אין מיטן. 5 און ער האט בער אן אש אין די לפידים, און האט זיי שלח אין די קָמה פון די פלשתים; און ער האט בער פון א גדיש ביז קָמה, און ביז אן פרם זית. 6 האבן די פלשתים אמר: ווער האט דאס עשה [זען "עשה" ירמיהו 23:5-6; ישעיהו 53:9]? האט מען אמר: שמשון, דער חתן פון דעם תמנהער, ווייל ער האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 6:11-13; 11:13] זיין אָשה, און זי נתן צו זיין רע. זינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] די פלשתים, און האבן שרף זי און איר אָב אין אש. 7 האט שמשון צו זיי אמר: אויב איר עשה אזוי-וואס, מוז איך נישט אנדערש זיך נוקם זיין אָן אייך, און דערנאך וועל איך חדל. 8 און ער האט זיי נכה שוק און ירד, א מכה גדול. און ער האט ירד, און איז ישב [זען "ישב" הושע 3:4-5; זכריה 6:11-13] אין דעם סעיף פון סלע עיטם. 9 זינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] די פלשתים, און האבן חנה אין יהודה, און זיי האבן זיך נטש אין לחי. 10 האבן די איש יהודה אמר: לָמה זייט איר עלה אויף אונדז? האבן זיי אמר: צו אסר שמשונען זינען מיר עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2]; צו עשה צו אים, אזוי ווי ער האט עשה [זען "עשה"]

ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9 צו אונדז. 11 האבן ירד 3,000 איש יהודה צו דעם סעיף סלע עיטם, און זיי האבן אמר צו שמשונען: ידע דען נישט אז די פלשתים משל איבער אונדז? מה זאת עשה אונדז? האט ער צו זיי אמר: ווי זיי האבן עשה **[זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9]** צו מיר, אזוי האב איך עשה צו זיי. 12 האבן זיי צו אים אמר: מיר האבן ירד דין צו אסר, כדי דין נתן אין דער יד פון די פלשתים. האט שמשון צו זיי אמר: **שבע! [זען "שבע" תהלים 110:1,4 כְּהִנֵּה פֹן מִשִּׁיחַ הָאֲדֹנָי; מְלֹאכִי 3:1; ישעיהו 53:10]** מיר, אז איר אליין וועט נישט פגע אויף מיר. 13 האבן זיי צו אים אמר, אזוי צו אמר: לא, בלויז אסר וועלן מיר דין אסר און דין נתן אין זייער יד, אבער מות וועלן מיר דין נישט מות, און זיי האבן אים אסר מיט 2 עבת חדש, און האבן אים עלה פון דעם סלע. 14 ווי ער איז בוא **[זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9]** ביז לחי, אזוי האבן די פלשתים רוע אים צו קרא; און רוח ה' איז צלח אויף אים, און די עבת אויף זיינע זרוע **[זען זרוע ישעיהו 53:1]** זיינען געווארן אזוי ווי פשת וואס איז בער געווארן פון אש, און זיינע אסור זיינען מסס פון זיינע הענט. 15 און ער האט מצא א פרישע לחי פון אן חמור **[זען "חמור" פון משית, זכריה 9:9]**, און האט שלח זיין יד, און זי לקח **[זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13]**, און נכה מיט איר 1,000 איש. 16 און שמשון האט אמר: מיט דער לחי פון א חמור הויפנס אויף הויפנס מיט דער לחי פון א חמור האב איך נכה 1,000 איש. 17 און עס איז געווען, ווי ער האט כלה דבר **[זען "דבר" ישעיהו 14-10:7]** אזוי האט ער שלך די לחי פון זיין יד; און מע האט קרא יענעם מקום רמת-לחי. 18 און ער איז געווארן זייער צמא **[זען יוחנן 19:28; תהלים 15(16):22]**, און ער האט קרא צו ה', און האט אמר: דו האסט נתן **[זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:53; 9:5; חגי 9-2:7]** דורך דער יד פון דיין עבד די דאזיקע תשועה הגדלה, און אצונד וועל איך מות פון צמא, און וועל נפל אין דער יד הערלים **[זען ערלי לב און קשי ערף און אומגעמלטע אין אויערן וואס רוח הקודש איז נישט שוכן אין זיי און יהושע/ישוע המשיח אַזְמַל פֿון תשובה התחדשות און דעם אות פון מלכים ב 5:14, דעם אות פון משיחס מְקֹוּהָ, דעם ירמיהו 31:30 קול' 13-11:2 ברית חדשה מִילָה**

<http://www.afii.org/tevilah.pdf>

<https://www.youtube.com/watch?v=GWEU9s-1Yio>

https://youtube.com/watch?v=5kU_TRTYr_s

[19 האט אלוקים בקע דעם מכתש וואס אין לחי, און עס איז יצא פון אים מים; און ער האט שתה, און האט שוב דעם רוח, און חיה. דעריבער האט מען קרא שְׁמָה עין-הקורא, וואס איז אין לחי ביז אויף היום הזה. 20 און ער האט שפט ישראל אין די ימי פלשתים 20 שָׁנָה.

שפט 16

1 און שמשון איז הלך קיין עזה, און האט דארטן ראה אן אִשָּׁה א זונה, און איז צו איר בוא. 2 די עזהער, אזוי צו אמר: שמשון איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] אהער. האבן זיי סבב, און ארב אויף אים כל הַלְיָלָה ביים שער הָעִיר, און זיי האבן זיך חרש כל הַלְיָלָה, אזוי צו אמר: ביזן אור הבוקר וועלן מיר אים הרג. 3 און שמשון איז שכב ביז הצי הַלְיָלָה, און אין חצי הַלְיָלָה איז ער קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2], און האט אחז די דלתות פון דעם שער הָעִיר, און די ביידע מזוזות, און האט זיי נסע מיטן בריח, און שום אויף זיינע אקסלען, און האט זיי עלה אויפן ראש פון דעם הר וואס פאר חברון. 4 און עס איז געווען נאך דעם, האט ער אהב אן אִשָּׁה אין נחל שורק, וואס איר שם איז געווען דלילה. 5 זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] צו איר די סרנים פון די פלשתים, און האבן צו איר אמר: פתה אים איבער, און ראה מיט וואס זיין כוח איז גדול, און מיט וואס מיר אים יכל, און אים אסר כדי אים צו ענה [זען "ענה" ישעיהו 53:7]; און מיר איטלעכער וועלן דיר נתן 1100 כסף. 6 האט דלילה אמר צו שמשונען: נגד מיר, נא, מיט וואס דיין כוח איז גדול, און מיט וואס דו קענסט אסר ווערן דורך צו ענה. 7 האט שמשון צו איר אמר: אז מע זאל מיך אסר מיט 7 יתר לח וואס זיינען נאך נישט חָרַב געווארן, וועל איך חלה ווערן, און וועל זיין ווי אחד הָאָדָם. 8 האבן די סרנים פון די פלשתים איר עלה 7 יתר לח וואס זיינען נאך נישט חָרַב געווארן, און זי האט אים אסר מיט זיי. 9 און לוערער זיינען ארב און ישב [זען "ישב" הושע 5-3:4; זכריה 13-6:11] ביי איר אין חדר. האט זי אמר צו אים: פלשתים זיינען אויף דיר, שמשון! האט ער נתק די יתר אזוי ווי עס נתק זיך א פתיל פון פלאקסשטרוי, אז ער ריח אַש. און זיין כוח איז נישט ידע געווארן. 10 האט דלילה אמר צו שמשונען: הנה, דו

האסט תלל פון מיר, און האסט מיר דבר פזבים [פזב]. אצונד, נגד מיר, נא, מיט וואס דו קענסט אסר ווערן? 11 האט ער צו איר אמר: אויב אסר זאל מען מיך אסר מיט עבת חדש וואס מיט זיי איז נישט עשה [זען "עשה" ירמיהו 23:5-6; ישעיהו 53:9] געווארן קיין מלאכה, וועל איך חלה ווערן, און וועל זיין ווי אחד האָדָם. 12 האט דלילה לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13] עבת חדש, און האט אים אסר מיט זיי, און זי האט אמר צו אים: פלשתים זיינען אויף דיר, שמשון! און לויערער זיינען ארב און ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-6:11] אין חדר. האט ער זיי נתק פון זיינע זרוע [זען זרוע ה' משיח, ישעיהו 53:1] אזוי ווי א חוט [זען "חוט" קהלת 4:12]. 13 האט דלילה אמר צו שמשונען: ביז אהער האסטו תלל פון מיר און האסט מיר דבר פזב; נגד מיר מיט וואס דו קענסט אסר ווערן. האט ער צו איר אמר: אז דו וועסט ארג די 7 מחלפה פון מיין קאפ מיט דעם מסכת. 14 האט זי זיי תקע מיטן יתד, און האט אמר צו אים: פלשתים זיינען אויף דיר, שמשון! האט ער זיך יקץ [זען "יקץ" דניאל 12:2] פון זיין שלאף, און האט נסע דאס יתד פון ארג און דאס מסכת. 15 האט זי צו אים אמר: ווי קענסטו אמר: איך האב דיך אהבה, אז דיין לב איז נישט מיט מיר? שוין 3 מאל האסטו תלל פון מיר, און האסט מיר נישט נגד מיט וואס דיין כוח איז גדול. 16 און עס איז געווען, אז זי האט אים צוק מיט אירע רייד אלע טעג, און איז אלץ צו אים ביז זיין נפש איז געווארן קצר צו מות. 17 האט ער איר נגד זיין כל לב [זען משלי 4:23], און האט צו איר אמר: א מורה איז נישט עלה אויף מיין קאפ, ווארעם א נזיר אלוקים בין איך פון מיין בָּטָן אמי אָן. אז איך זאל גלח ווערן, וועט זיך סור פון מיר מיין כוח, און איך וועל חלה ווערן, און וועל זיין אזוי ווי כל האָדָם. 18 האט דלילה ראה, אז ער האט איר נגד זיין כל לב, און זי האט שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] און קרא די סרנים פון די פלשתים, אזוי צו אמר: עלה! דאס מאל, ווארעם ער האט מיר נגד זיין כל לב. זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] צו איר די סרנים פון די פלשתים, און זיי האבן עלה דאס געלט אין זייער יד. 19 און זי האט אים פארשלעפערט אויף אירע בָּרָך; און זי האט קרא אן איש, און גלח די 7 מחלפה פון זיין קאפ; און זי האט אים חלל ענה [זען "ענה" ישעיהו 53:7], און זיין כוח האט זיך סור פון אים. 20 האט זי אמר: פלשתים זיינען אויף דיר, שמשון! און ער האט זיך יקץ [זען "יקץ" דניאל 12:2] פון זיין שלאף, און האט אמר: איך וועל יצא ווי כל מאל, און וועל מיך נער.

און ער האט נישט ידע אזו ה' האט זיך סור פון אים. 21 און די פלשתים האבן אים אחז, און האבן נקר זיינע אויגן; און זיי האבן אים ירד קיין עֶזְרָה, און האבן אים אסר אין נחֶשֶׁת קייטן; און ער האט טחן אין דער בית האסירים. 22 און די האָר פון זיין קאפ האט חלל צו צמח [זען זמח משיח זכריה 6:11-12] נאך דעם ווי ער איז גלח געווארן. 23 און די סרנים פון די פלשתים האבן זיך אספ צו זבח א זבח גדול צו זייער אלוקים דגון, און זיך פאר שמת, ווארעם זיי האבן אמר: אלקינו האט נתן אין אונדזער יד אונדזער פיינט שמשונען. 24 און הָעַם האט אים ראה, און זיי האבן הלל זייער אלוקים, ווארעם זיי האבן אמר: אלוקינו האט נתן אין אונדזער יד אונדזער פיינט, און דעם תָּרַב פון אונדזער אָרֶץ, און דעם וואס האט רבה תְּלִינֵנוּ. 25 און עס איז געווען, אז זייער לב איז געווען טוב, האבן זיי אמר: קרא! שמשונען, און ער זאל זיך שחק אונדז. האט מען קרא שמשונען פון בית האסירים, און ער האט זיך צחק פאר זיי; און מע האט אים עמד צווישן די עמודים. 26 האט שמשון אמר צו דעם נער וואס האט אים חזק פאר דער יד: נוח מיך איך זאל ימש די עמודים וואס דאס בית איז כון אויף זיי, און איך וועל מיך שען אויף זיי. 27 און דאס בית איז געווען מלא מיט אנשים און נשים, און דארטן זיינען געווען כל סרנים פון די פלשתים; און אויפן גג זיינען געווען ארום 3,000 איש און אָשָׁה וואס האבן ראה ווי שמשון זיך שחק. 28 האט שמשון קרא צו ה', און האט אמר: אָדֹנָי ה', זכר זיך אָן מיר, נא, און חזק מיך, נא, אבער דאס מאל, האלוקים, און לאמיד זיך נוקם זיין 1 מאל א נקמה פאר מיינע 2 אויגן און די פלשתים. 29 און שמשון האט לפת די 2 עמודים הַתֵּיּוֹד [זען טימ"א 2:5; הדרך המשיחיסטים 12:24] וואס דאס בית איז געווען כון אויף זיי, און האט זיך סמך אויף זיי; איינעם מיט זיין רעכטער יד, און איינעם מיט זיין לינקער. 30 און שמשון האט אמר: לאמיד מות נפש אין איינעם מיט די פלשתים! און ער האט זיך נטה מיט כוח, און דאס בית איז נפל אויף די סרנים, און אויפן כל העם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] וואס דרינען. און די מתים וואס ער האט מות ביי זיין מות [זען "מות" ישעיהו 53:9], זיינען געווען מער ווי די וואס ער האט מות ביי זיין חיים. 31 און זיינע אחים און דאס כל בית זיין אָב האבן ירד, און האבן אים נשא, און אים עלה, און אים קבר [זען משיח קבר, ישעיהו 53:9] צווישן צרעה און צווישען אשתאול אין דעם קבר פון זיין אָב מנוחן. און ער האט שפט ישראל 20 שָׁנָה.

1 און עס איז געווען אן איש פון דעם הר פון אפרים, וואס שמו [זען "שמו"
פון צמח משיח, זכריה 12-11:6, יהושע/ישוע איז בעל אותו שם פון משיח]
איז געווען מיכה. 2 האט ער אמר צו זיין אָם: די 1,100 קֶסֶף וואס זיינען לקח
געווארן ביי דיר, און וואס דו האסט וועגן זיי אלה, און האסט עס אויך אמר
אין מיינע אוזנים אט איז דאס קֶסֶף ביי מיר; איך האב עס לקח [זען "לקח"
ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13]. האט זיין אָם אמר: ברך זאל זיין מיין בן
פון ה'! 3 און ער האט שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 13:7] די 1,100 מיט
קֶסֶף צו זיין אָם, און זיין אָם האט אמר: קדש האב איך קדש דאס קֶסֶף צו ה'
פון מיין יָד פאר מיין בן, אויף צו עשה א פֶּסֶל און א מִסְכָּה; און אצונד וועל
איך עס דיר שוב. 4 און אז ער האט שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 13:7]
דאס קֶסֶף צו זיין אָם, האט זיין אָם לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה
13-11:6; 11:13] 200 קֶסֶף, און האט עס נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9;
9:5; חגי 9-2:7] צום צרף, און ער האט דערפון עשה א פֶּסֶל און א מִסְכָּה, און
עס איז געווען אין בית מיכה. 5 און דער איש מיכה האט געהאט א בית
אלוקים, און ער האט עשה אן אפוד און תרפים, און האט מלא די יָד פון
איינעם פון זיינע בנים, און ער איז אים געווען פאר א כהן. 6 אין יענע טעג איז
קיין מלך נישט געווען אין ישראל; איטלעכער האט עשה [זען "עשה" ירמיהו
6-5:23; ישעיהו 53:9] וואס איז ישר אין זיינע אויגן. 7 און עס איז געווען א
נער פון בית-לחם-יהודה [זען מיכה 5:1], פון דער משפחה פון יהודה; און ער
איז געווען א לְוִי, און האט זיך דארטן גור. 8 און דער איש איז הלך פון דער
עיר, פון בית-לחם-יהודה [זען מיכה 5:1], זיך צו גור ווו אים וועט זיך מצא;
און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-2:7; זכריה
9:9] צו הר פון אפרים ביז בית מיכה, צו עשה זיין דָּרֶךְ. 9 האט מיכה צו אים
אמר: פון וואנען בוא? האט ער אמר: א לְוִי בין איך פון בית-לחם-יהודה [זען
מיכה 5:1], און איך הלך זיך צו גור ווו מיר וועט זיך מצא. 10 האט מיכה צו
אים אמר: ישב ביי מיר, און זיי מיר פאר אן אָב און פאר א כהן, און איך וועל
דיר נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 9-2:7] 10 קֶסֶף א שָׁנָה, און אן
ערך קליידער, און דיינע מחיה. איז דער לְוִי הלך. 11 און דער לְוִי האט יאל צו

ישב מיטן קאָיש. און דער נער איז ביי אים געווען אזוי ווי איינער פון זיינע
בנים. 12 און מיכה האט מלא די יד פון דעם לוי, און דער נער איז אים געווען
פאר א כהן, און ער איז געווען אין בית מיכה. 13 און מיכה האט אמר: אצונד
ידע [זען "ידע" דניאל 9:25; ישעיהו 53:3] איך אז ה' וועט מיך יטב, אז דער לוי
איז מיר געווארן פאר א כהן.

שפט 18

1 אין יענע טעג איז קיין מלך נישט געווען אין ישראל. און אין יענע טעג האט
דער שבט דן זיך בקש א נחלה אויף זיך צו ישב, ווארעם ביז יום ההוא איז
אים גארנישט צוגעפאלן פאר א נחלה צווישן די שבטים פון ישראל. 2 האבן
בני-דן שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] פון זייער משפחה 5 אנשים פון צווישן
זיך, אנשים בני-חיל פון צרעה און פון אשתאול, צו רגל האַרץ, און עס חקר.
און זיי האבן צו זיי אמר: הלך! חקר! האַרץ. זיינען זיי בוא [זען "בוא", בראשית
10:49; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צום הר פון אפרים ביז בית
מיכה, און האבן דארטן לון. 3 ווי זיי זיינען לעבן בית מיכה, אזוי האבן זיי נכר
דעם קול פון דעם נער, דעם לוי, און זיי האבן אהין סור, און האבן צו אים
אמר: ווער האט דיך אהער געבראכט? און וואס עשה דא? און וואס האסטו
דא? 4 האט ער צו זיי אמר: אזוי און אזוי האט מיכה עשה [זען "עשה" ירמיהו
6-5:23; ישעיהו 9:53] צו מיר; און ער האט מיך שכר, און איך בין אים
געווארן פאר א כהן. 5 האבן זיי צו אים אמר: שאל נא ביי אלוקים, כדי מיר
זאלן ידע אויב אונדזער דרך וואס מיר הלך אויף אים וועט צלח. 6 האט דער
כהן צו זיי אמר: הלך לשלום! פאר ה' איז אייער דרך וואס איר הלך אויף אים.
7 זיינען די 5 אנשים הלך, און זיי זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 10:49;
ירמיהו 6-5:23; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] קיין ליש, און האבן ראה קעם וואס אין
איר ווי זי ישב [זען "ישב" הושע 5-3:4; זכריה 13-6:11] אין בֶּטַח, אזוי ווי דער
משפט פון די צידונים, שקט און בטח, און נישטא אין אַרץ א מכלים דבר
וואס זאל ירש עצר, און זיי זיינען ווייט פון די צידונים, און האבן נישט קיין
פארקער מיט אָדָם. 8 זיינען זיי בוא [זען "בוא", בראשית 10:49; ירמיהו
6-5:23; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו זייערע אחים אין צרעה און אשתאול; און
זייערע אחים האבן צו זיי אמר: מה אתם? 9 האבן זיי אמר: קום! און לאמיר

עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אויף זיי, ווארעם מיר האבן ראה הָאָרֶץ, און הנה עס איז טובה מאד. און איר חשה? איר זאלט אייך נישט עצל צו הלך, כדי צו בוא [זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; מלאכי 3:1; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] ירש הָאָרֶץ. 10 אז איר בוא, וועט איר בוא [זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; מלאכי 3:1; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו א בטח עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], און הָאָרֶץ איז רחבת ידים. אמנם, אלוקים האט עס נתן אין אייער יד; א מקום וואס דארטן פעלט נישט קיין זאך וואס אויף דער אָרֶץ. 11 האבן נסע פון דארטן, פון דער משפחה פון דן, פון צרעה און פון אשתאול, 600 איש חגר מיט כלי-מלחמה. 12 און זיי זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] און האבן חנה אין קרית-יערים, אין יהודה; דעריבער קרא מען יענעם מקום מְחִנֶּה-דָן ביי אויף היום הזה; ער איז הינטער קרית-יערים. 13 און זיי זיינען עבר פון דארטן צום הר פון אפרים, און זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] ביי בית מיכה. 14 האבן זיך ענה די 5 אנשים וואס זיינען הלך רגל הָאָרֶץ לַיֵּשׁ, און האבן אמר צו זייערע אחים: ידע [זען "ידע" דניאל 9:25; ישעיהו 53:3] איר אז אין די דאזיקע בתים איז דא אן אפוד און תרפים, און א פסל און א מסכה? און אצונד, ידע וואס איר האט צו עשה. 15 האבן זיי סור אהין, און זיינען בוא צום בית פון דעם נער דעם לוי, צו בית מיכה, און האבן אים שאל שלום. 16 און די 600 איש חגר מיט זייערע כלי-מלחמה, וואס פון בני-דן, זיינען נצב ביים פתח פון שער. 17 און די 5 אנשים וואס זיינען הלך רגל הָאָרֶץ, זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2], בוא אריין אהין, און לקח דאס פסל, און דעם אפוד, און דעם תרפים, און דאס מסכה; און דער כהן איז נצב ביים פתח פון שער מיט די 600 איש חגר מיט כלי-מלחמה. 18 און ווי יענע זיינען בוא אין בית מיכה, און האבן לקח דאס פסל מיט דעם אפוד, און דעם תרפים, און דאס מסכה, אזוי האט דער כהן צו זיי אמר: וואס עשה איר? 19 האבן זיי צו אים אמר: חרש! שום דיין יד אויף דיין פה, און הלך מיט אונדז, און זיי אונדז פאר אן אָב און פאר א כהן. איז דיר בעסער צו זיין א כהן ביי 1 בית איש, אדער זיין א כהן ביי א שבט און ביי א משפחה אין ישראל? 20 האט זיך דעם כהנס לב יטב, און ער האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 6:11-13; 11:13] דעם אפוד, און דעם תרפים, און דאס פסל, און איז בוא אריין צווישן הָעָם. 21 און זיי האבן זיך הלך און זיינען הלך.

און זיי האבן שום די טף און דאס מְקַנָּה און דאס כְּבוֹדָה זיך פֿאַרוּיס. 22 ווי זיי האבן זיך רחוק פון בית מיכה, אזוי זיינען די אנשים וואס אין די בתים וואס לעבן בית מיכה זיך זעק, און זיי האבן דבק בני-דן. 23 און זיי האבן קרא צו בני-דן. האבן יענע סבב זייער פנים, און האבן אמר צו מיכה: וואס איז דיר, וואס דו ביסט זיך זעק? 24 האט ער אמר: איר האט לקח אלקי וואס איך האב עשה, און דעם כהן, און איר זייט הלך, און וואס נאך האב איך? וואס זאגט איר צו מיר: וואס איז צו דיר? 25 האבן בני-דן צו אים אמר: לאז נישט שמע דיין קול ביי אונדז, ווארעם אנשים מיט מרי נפש וועלן פגע אויף אייך, און וועסט אסוף דיין נפש און די נפשות פון דיין בית [זען "בית" ירמיהו 31:30(31)-33(34)]. 26 און בני-דן זיינען הלך אויף זייער דרך. און מיכה האט ראה אז זיי זיינען שטארקער פון אים, און ער האט זיך פנה און זיך שוב אין זיין בית. 27 און זיי האבן לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6]; 11:13 דאס וואס מיכה האט עשה, און דעם כהן וואס ער האט געהאט, און זיי זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-7:2; זכריה 9:9] אויף ליש, אויף א שקט און בטח עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], און האבן זיי נכה מיטן שארף פון חרב, און די עיר האבן זיי שרף אין אש. 28 און ווער עס זאל נצל [זען "נצל" מיכה 4:10; 5:1] זיין איז נישט געווען, ווארעם זי איז געווען ווייט פון צידון, און קיין פארקער מיט אדם האבן זיי נישט געהאט; און זי איז געווען אין עמק וואס ביי בית-רחוב. און זיי האבן בנה די עיר, און האבן זיך אין איר ישב. 29 און זיי האבן קרא דעם שם פון דער עיר דן, נאך דעם שם פון זייער אָב דן וואס איז ילד [זען "ילד" ישעיהו 7:14] געווען ביי ישראלן; אבער ליש איז געווען דער שם פון דער עיר לראשונה. 30 און בני-דן האבן זיך קום דאס פסל, און יהונתן בן גרשום בן מנשהן [זען משה, שמות 22-21:2], ער און זיינע בנים, זיינען געווען כהנים ביים שבט דן, ביזן יום דעם גלות האָרץ. 31 און זיי האבן שום ביי זיך דאס פסל וואס מיכה האט עשה, אלע טעג וואס דאס בית האלוקים איז געווען אין שילו.

שפט 19

1 און עס איז געווען אין יענע טעג, ווען קיין מלך איז נישט געווען אין ישראל,

האט אן איש א לוי גור אין ירכה הר אפרים, און ער האט זיך לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13] אן אָשָׁה פּילגָשׁ [זען פּילגשׁ שיר השירים 6:8] פון בית-לחם-יהודה [זען מיכה 5:1]. 2 און זיין פּילגָשׁ [זען פּילגשׁ שיר השירים 6:8] איז אים געווארן זנה, און איז הלך פון אים צו איר בית אבי קיין בית-לחם-יהודה, און איז דארטן אפגעווען 4 חדשים צייט. 3 איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] איר איש, און איז הלך נאך איר, צו דבר [זען "דבר" ישעיהו 14-10:7] צו איר לֵב, כדי זי צו שוב; און מיט אים איז געווען זיין נער און א צָמֵד חמרים [זען זכריה 9:9]. און זי האט אים אריינגעבראכט אין איר בית אבי; און ווי דער אָב פון דער נערה [זען ישעיהו 14:7 זאגן אז עֲלָמָה איז נישט נָאָר א נערה; אן אות איז נישט א שוואנגער נערה] האט אים ראה, אזוי האט ער זיך שִׁמַּח אנטקעגן אים. 4 און זיין שווער, דער אָב פון דער נערה האט אים חזק, און ער איז ביי אים ישב [זען "ישב" הושע 5-4:3; זכריה 13-11:6] 3 טעג; און זיי האבן אכל און שתה, און האבן דארטן לון. 5 און עס איז געווען אויפן יום 4, האבן זיי זיך שכם אין דער פרי, און ער איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] צו הלך. האט דער אָב פון דער נערה אמר צו זיין איידעם: סעד דיין לב מיט א שטיקל לֶחֶם, און דערנאך וועט איר הלך. 6 האבן זיי זיך ישב, און האבן ביידע אין איינעם אכל און שתה, און דער אָב פון דער נערה האט אמר צו דעם איש: יאל, נא, און לון, און יטב דיין לב. 7 און דער איש איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] צו הלך, אבער זיין שווער איז פצר צו אים, און ער האט ישב דארטן לון. 8 און ווי ער האט זיך שכם אין דער פרי אויפן יום 5 צו הלך, אזוי האט דער אָב פון דער נערה אמר: סעד, נא, דיין לב, און מהה ביי דער טאג נייגט זיך; און זיי האבן ביידע אכל. 9 און דער איש איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] צו הלך, ער און זיין פּילגָשׁ [זען פּילגשׁ שיר השירים 6:8] און זיין נער; אבער זיין שווער, דער אָב פון דער נערה, האט צו אים אמר: הנה נא, דער יום רפה צום עָרֵב; לון נא; הנה חנה זיך דער יום, לון דא, און יטב דיין לב, און מחר וועט איר זיך שכם אויף אייער דֶרֶךְ, און וועסט הלך צו דיין אָהֶל. 10 אבער דער איש האט נישט אבה צו לון, און ער איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] און איז הלך, און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 10:49; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-7:2; זכריה 9:9] ביי אקעגן יבוס דאס איז ירושלים און מיט אים א צָמֵד חבש [געזאטלטע] חמרים [זען זכריה 9:9], און זיין פּילגָשׁ [זען פּילגשׁ שיר

השירים 6:8 מיט אים. 11 אז זיי זיינען געווען ביי יבוס, איז דער יום שוין געווען ירד מאד, און דער נער האט אמר צו אדניו: הלך! נא, און לאמיר סור אין דער דאזיקער עיר פון דעם יבוס, און לון אין איר. 12 האט אדניו צו אים אמר: מיר וועלן נישט סור אין אן עיר נְכָרִי, וואס איז נישט פון די בני ישראל; לאמיר עבר ביז גבעה. 13 און ער האט אמר צו זיין נער: הלך! און לאמיר קרב צו איינעם פון די ערטער, און מיר וועלן לון אין גבעה אדער אין רמה. 14 זיינען זיי עבר און זיינען הלך; און די שמש איז זיי בוא אצל **[זען משלי 8:30]** גבעה וואס אין בנימין. 15 און זיי האבן סור אהין, כדי צו בוא צו לון אין גבעה. און ער איז בוא, און האט זיך ישב אין רחוב פון עיר, אבער קיין אָדָם האט זיי נישט אספּ אין בית צו לון. 16 און הנה אן איש זָקן בוא פון זיין מעשה אין שָׂדֶה, אין עָרֵב; און דער איש איז געווען פון דעם הר אפרים, אבער ער האט זיך גור אין גבעה; און די אנשים פון דעם מקום זיינען געווען בנימינער. 17 און ווי ער האט נשה זיינע אויגן, און האט ראה דעם איש ארח אויפן רחוב פון עיר, אזוי האט דער איש זקן אמר: ווהין הלך? און פון וואנען בוא? 18 האט ער צו אים אמר: מיר עבר פון בית-לחם-יהודה **[זען מיכה 5:1]** צום ירכה הר אפרים. איך בין פון דארטן, און איך בין הלך קיין בית-לחם-יהודה, און צו בית ה' הלך איך, און קיין איש אספּ מיך נישט אריין אין בית. 19 און פאראן אי תָּבֶן אי מספוא פאר אונדזערע חמרים **[זען זכריה 9:9]**, און פאראן אויך לָחֶם און וויין פאר מיר, און פאר דיין אָמָה, און פאר דעם נער וואס מיט דינע עבדים; עס פעלט נישט קיין זאך. 20 האט דער איש זקן אמר: שלום צו דיר! רק כל דינע מחסור זאלן זיין אויף מיר; רק אויפן רחוב זאלסטו נישט לון. 21 און ער האט אים געבראכט אין זיין בית, און האט בלל פאר די חמרים **[זען זכריה 9:9]**; און זיי האבן רחץ זייערע רגלים **[זען תהלים 22:17]**, און האבן אכל און שתה. 22 זיי יטב זייער לב, און הנה די אנשים פון עיר, אנשי בני בליעל, האבן סבב דאס בית, דפק אויף דער דלת, און זיי האבן אמר צו דעם איש זקן דעם בעל-הבית, אזוי צו אמר: יצא! דעם איש וואס איז בוא **[זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-7:2; זכריה 9:9]** אין דיין בית, כדי מיר זאלן אים ידע. 23 איז יצא **[זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1]** צו זיי דער איש דער בעל-הבית, און האט צו זיי אמר: נישט, אחים! איר זאלט נישט רעע, נא, נאך דעם אז דער דאזיקער איש איז בוא אין מיין בית; איר זאלט נישט עשה **[זען ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9]**

די דאזיקע נְבִלָה. 24 הנה איז מיין בת די בתולה, און זיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8]; לאמיד, נא, זיי יצא, און ענה זיי, און טוט צו זיי וואס איז טוב אין אייערע אויגן, אבער דעם דאזיקן איש זאלט איר נישט עשה די דאזיקע נבלה זאך. 25 אבער די אנשים האבן נישט געוואלט שמע צו אים. האט דער איש חזק זיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8], און יצא צו זיי החוץ; און זיי האבן זי ידע, און האבן זי עלל כל הלילה ביו בְּקָר, און זי שלח ווען דער שחר איז עלה. 26 און די אִשָּׁה איז בוא אין פנה הבקר, און איז נפל און געלעגן אין פתח פון דעם בית האיש וואס איר אדון איז דארטן געווען, ביז עס איז געווארן ליכטיק. 27 און איר אדון איז קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אין דער פרי, און האט פתח די דלת פון בית, און איז יצא צו הלך אויף זיין דָּרֶךְ, און הנה די אִשָּׁה, זיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8], נפל אין פתח פון בית מיט אירע הענט אויפן סף. 28 האט ער צו איר אמר: קום! און לאמיר הלך; אבער קיינער ענה נישט. האט ער זי לקח אויפן חֲמוֹר [זען "חמור" פון משית, זכריה 9:9]; און דער איש איז קום און איז הלך צו זיין היים. 29 און ער איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6:5-23; חגי 2:7-9; זכריה 9:9] אין זיין בית, און האט לקח [זען "לקח" ישעיהו 53:8; זכריה 13-11:6; 11:13] דעם מאכלת, און האט חזק זיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8], און האט זי נתח אויף אירע עֵצִים, אין 12 נְתַח, און האט זי שלח אין כל גבול ישראל. 30 און עס איז געווען, איטלעכער וואס האט עס ראה, האט אמר: אזוי-וואס איז נישט געשען און נישט ראה געווארן פון דעם יום וואס בני ישראל זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] פון אָרֶץ מצרים ביז אויף היום הזה. שום אייך וועגן דעם, עוץ! און דבר!

שפט 20

1 זיינען יצא [זען "יצא" ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] כל בני ישראל, און די עדה ווי איש אחד, פון דן און ביז באַר-שָׁבַע און אָרֶץ גלעד, האט זיך קהל צו ה' קיין מִצְפָּה. 2 און די פְּנוֹת [פנה] פון כל העם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], פון כל שבטים פון ישראל, האבן זיך יצב אין דער קהל פון עם האלוקים, 400,000 איש רגלי שלף חָרָב. 3 און בני-בנימין האבן שמע [זען "שמע" ישעיהו 53:12-15] אז די בני ישראל זיינען עלה

[זען "עלה" ישעיהו 53:2] קיין מִצְפָּה. און די בני ישראל האבן אמר: דבר, ווי אזוי איז געשען דאס דאזיקע רָעָה. 4 האט זיך ענה דער איש דער לַוִי, דער איש פון דער אֲשֶׁה רצח, און האט אמר: קיין גבעה וואס געהערט צו בנימין, בין איך בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] איך און מיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8], צו לון. 5 זיינען קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] אויף מיר די בעלים פון גבעה, און האבן סבב דאס בית ארום מיר ביי לְיָלָה; מיך האבן זיי דמה צו הרג, און מיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8] האבן זיי ענה ביז זי איז מות. 6 האב איך אחז מיין פילגש [זען פילגש שיר השירים 6:8], און האב זי נתח, און האב זי שלח אין כל שָׂדֶה פון דער נחלה פון ישראל, ווארעם זיי האבן עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] א זָמָה און א נְבֻלָה אין ישראל. 7 הנה זייט איר כל, בני ישראל, יהב אהער אייער דָּבָר און עצה. 8 האט זיך קום דאס כל הָעָם ווי איש אחד, אזוי צו אמר: מיר וועלן נישט הלך קיינער צו זיין אָהֶל, און מיר וועלן נישט סור קיינער אין זיין בית! 9 און אצונד איז דאס די זאך וואס מיר וועלן עשה [זען ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] צו גבעה: אויף איר לויט גורל [זען גורל און משיח תהלים 22:19]! 10 און מיר וועלן לקח 10 אנשים פון 100, פון כל שבטים פון ישראל, און 100 פון 1000, און 1000 פון 10,000, אויף צו לקח צִיָּדָה פארן עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], כדי זיי זאלן עשה [זען ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] אז זיי בוא [זען "בוא" בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; מלאכי 3:1; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] צו גבע-בנימין, לויט דער כל נְבֻלָה וואס זי האט עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-23:5; ישעיהו 53:9] אין ישראל. 11 און כל איש ישראל האבן זיך אסוף אויף דער עיר, חֶבֶר ווי איש אחד. 12 און די שבטים פון ישראל האבן שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] אנשים דורכן כל שבט בנימין, אזוי צו אמר: וואס פאר א רָעָה איז דאָ געשען צווישן אייך? 13 און אצונד נתן די אנשים, די בני בליעל, וואס אין גבעה, און מיר וועלן זיי מות, און בער דאס רָעָה פון ישראל. אבער בני-בנימין האבן נישט אבה צו שמע צו דעם קול פון זייערע אחים, די בני ישראל. 14 און בני-בנימין האבן זיך אסוף פון די ערים קיין גבעה, כדי יצא אויף מלחמה מיט די בני ישראל. 15 און די בני בנימין האבן אין יום ההוא זיך פקד פון די ערים 26,000 איש וואס שלף חָרָב, אחוץ די יושבי גבעה וואס האבן זיך פקד 700 איש בחר. 16 דאס דאזיקע כל הָעָם, 700 איש בחר, זיינען

געווען געלינקטע. איטלעכער פון די האט קלע א שטיין אין א שׂערה, און נישט חטא. 17 און די איש יִשְׂרָאֵל האבן זיך פקד אחוץ בנימין 400,000 איש וואס שלף חָרַב; כל די דאזיקע איש מלחמה. 18 און זיי זיינען קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2], און זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] קיין בית א-ל, און האבן שאל [זען תהלים 12-7:2] ביי אלוקים. און די בני ישראל האבן אמר: ווער זאל אונדז עלה צו תחלה אויף מלחמה מיט בני-בנימין? האט ה' אמר: יהודה צו תחלה. 19 זיינען קום די בני ישראל אין דער פרי, און זיי האבן חנה אויף גבעה, 20 און די איש ישראל זיינען יצא [זען ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] אויף מלחמה מיט בנימין; און די איש ישראל האבן ערך מלחמה מיט זיי ביי גבעה. 21 זיינען די בני בנימין יצא [זען ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] פון גבעה, און זיי האבן שחת פון ישראל אין יום ההוא 22,000 איש צו ארצה. 22 אבער הָעָם, די איש ישראל, האבן זיך חזק, און זיי האבן יסף ערך מלחמה אין דעם מקום וואס זיי האבן דארטן ערך אין יום הראשון. 23 און די בני ישראל זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2], און האבן בכה פאר ה' ביזן עָרֵב, און זיי האבן שאל [זען תהלים 12-7:2] ביי ה', אזוי צו אמר: זאל איך עסף נגש אויף מלחמה מיט בני-בנימין מיין אָח? האט ה' אמר: עלה! אקעגן אים. 24 און די בני ישראל האבן קרב צו בני-בנימין אויפן יום שני. 25 און בנימין איז יצא [זען ישעיהו 10-11:1; מיכה 5:1] אקעגן זיי פון גבעה אויפן יום שני, און זיי האבן שחת פון די בני ישראל נאך 18,000 איש ארצה; כל די דאזיקע האבן שלף חָרַב. 26 זיינען כל בני ישראל, דאס כל עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי], עלה [זען "עלה" ישעיהו 2:53; 2:7; 9:9; 23:5-6; 49:10; 53:9; 53:14; 7:14; 9:5; 2:7-9] חגי 9-7; זכריה 3:4-5; זכריה 6:11-13] דארטן פאר ה', און האבן צום אין יום ההוא ביזן ערב, און עלה עלות [עזֻלָּה] און זבחי שלמים פאר ה'. 27 און בני ישראל האבן שאל [זען תהלים 12-7:2] ביי ה'. דער ארון ברית האלוקים איז דארט געווען אין יענע טעג; 28 פינחס בן אלעזר בן אהרנען איז עמד פאר אים אין יענע טעג אזוי צו אמר: זאל איך יסף יצא אויף מלחמה מיט בני-בנימין מיין אָח, אדער איך זאל חדל? האט ה' אמר: עלה! ווארעם מחר וועל איך אים נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; 2:7-9] חגי 9-7. 29 האט ישראל שום ארב אויף גבעה סביב. 30 און די בני ישראל זיינען עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אקעגן

בני-בנימין אויפן יום שְׁלִישִׁי [זען קור"א 15:4], און זיי האבן זיך ערד אקעגן גבעה, אזוי ווי די שרים מאל. 31 און בני-בנימין זיינען יצא [זען ישעיהו 11:1-10; מיכה 5:1] אקעגן הָעָם און זיי זיינען נתק געווארן פון הָעִיר; און זיי האבן חלל צו נכה פון דעם עם [זען "עמי" ישעיהו 53:8, כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי] חללים אזוי ווי די פריעדיקע מאל, אויפן מסלה, אויף די וועגן וואס עלה קיין בית א-ל, און איינער קיין גבעה אין שְׂדֵה, ארום 30 איש ישראל. 32 און בני-בנימין האבן אמר: זיי זיינען נגף פאר אונדז אזוי ווי בראשונה; אבער די בני ישראל האבן אמר: לאמיר נוס און זיי נתק פון הָעִיר צו די מְסָלָה. 33 און כל איש ישראל זיינען קום [זען "קום" במדבר 24:17; הושע 6:2] פון זייער מקום, און האבן זיך ערד אין בעל-תמר. און די ארב פון ישראל זיינען גיח פון זייער מקום, פון מערה-גבע. 34 און זיי זיינען בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-23:5; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] פון נְגַד גבעה, 10,000 איש בחר פון כל ישראל, און עס איז געווען א כבד מלחמה; און יענע האבן נישט ידע, אז זיי נגע א רָעָה. 35 און ה' האט נגף בנימין פאר ישראל, און די בני ישראל האבן שחת פון בנימין אין יום ההוא 25,100 איש; כל די דאזיקע האבן שלף חָרַב. 36 און בני-בנימין האבן ראה, אז זיי זיינען נגף. און די איש ישראל האבן נתן מקום פאר בני-בנימין, ווארעם זיי האבן זיך בטח אויף די ארב וואס זיי האבן שום אויף גבעה. 37 און די ארב האבן חוש און זיך פשט אויף גבעה, און די ארב האבן משך און האבן נכה די כל הָעִיר מיטן שארף פון חָרַב. 38 און המוּעַד איז געווען ביי די איש ישראל מיט די ארב, זיי זאלן רבה צו עלה א גרויס מְשִׁאֵת עֶשֶׂן פון הָעִיר. 39 און ווי די איש ישראל האבן זיך הפך אין דער מלחמה, און בנימין האט חלל צו נכה דער חללים פון די איש ישראל, ארום 30 איש, ווייל זיי [בני בנימין] האבן אמר: אַךְ נגף נגף איז ער פאר אונדז, אזוי ווי אין דער מלחמה הראשונה! 40 אזוי האט דער מְשִׁאֵת חלל צו עלה פון הָעִיר, אן עמוד עֶשֶׂן, און בנימין האט זיך פנה הינטער זיך, און הנה די גאנצע עיר איז עלה אין עֶשֶׂן צום שָׁמַיִם. 41 און די איש ישראל האבן זיך הפך, און די איש בנימין זיינען בהל געווארן, ווארעם זיי האבן ראה אז א רָעָה האט זיי נגע [זען "נגע" ישעיהו 53:4]. 42 און זיי האבן זיך פנה פאר די איש ישראל צום דָּרֶךְ פון מדבר, אבער די מלחמה האט זיי דבק; און די וואס פון די ערים האבן אים שחת אין זיין מיט. 43 זיי האבן כתר בנימין, אים רדף, צו מנוחה אים דרך, ביז קעגן גבעה צו מזרח שָׁמַשׁ. 44 און עס זיינען

נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10 און ישעיהו 10-9:53 און דניאל 12:2, תחית המתים אין משיח] פון בנימין 18,000 איש; כל די דאזיקע, אנשי חיל. 45 און זיי האבן זיך פנה, און זיינען נוס צום מדבר, צום סלע הרמון, אבער יענע האבן עלל פון זיי אויף די מסלה 5,000 איש, און זיי האבן זיי דבק ביז גדעום, און נכה פון זיי 2,000 איש. 46 און כל וואס זיינען נפל [זען "נפל" ישעיהו 26:19; און זען תהלים 16:10 און ישעיהו 10-9:53 און דניאל 12:2, תחית המתים אין משיח] פון בנימין אין יום ההוא, זיינען געווען 25,000 איש וואס האבן שלף חרב, כל די דאזיקע, אנשי חיל. 47 אבער 600 איש האבן זיך פנה, און זיינען נוס צום מדבר, צום סלע הרמון, און זיי זיינען ישב [זען "ישב" הושע 3:4-5; זכריה 6:11-13] אין סלע רמון 4 חדשים. 48 און די איש ישראל האבן זיך שוב [זען "שוב" הושע 3:4-5; יכריה 13:7] צו בני-בנימין, און האבן זיי נכה מיטן שארף פון חרב, פון דער עיר ביז א בהמה, ביז כל וואס האט זיך דארטן מצא; אויך האבן זיי כל ערים וואס האבן זיך דארטן מצא, שלח אין אש.

שפט 21

1 און די איש ישראל האבן געהאט שבע [זען "שבע" תהלים 110:4, זען דברי הימים א 21:17] אין מצפה, אזוי צו אמר: קיינער פון אונדז זאל נישט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 9:5; 53:9; חגי 2:7-9] זיין בת צו בנימין פאר אן אשה! 2 און העם איז בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 2:7-9; זכריה 9:9] קיין בית א-ל, און זיי זיינען דארטן ישב [זען "ישב" הושע 3:4-5; זכריה 6:11-13] ביזן ערב פאר האלוקים, און זיי האבן נשא זייער קול און בכה א בכי גדול. 3 און זיי האבן אמר: למה, ה' אלקי ישראל, איז דאס געשען אין ישראל, עס זאל היום הפקד ווערן פון ישראל 1 שבט? 4 און עס איז געווען אויף מחר, האט זיך העם שכס, און זיי האבן דארטן בנה [זען "בנה" דניאל 9:25] א מזבח, און עלה עולה און זבחי שלמים. 5 און די בני ישראל האבן אמר: ווער איז פון כל שבטים פון ישראל, וואס איז נישט עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] אין דער קהל צו ה'? ווארעם א שבועה הגדולה איז געווען אקעגן דעם וואס איז נישט עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] צו ה' קיין מצפה [זען שופטים 20:1-3], אזוי צו אמר: מות זאל ער מות ווערן! 6 און די

בני ישראל האט נחם אויף זייער אָח בנימין, און זיי האבן אמר: גדע געווארן איז היום 1 שבט פון ישראל! 7 וואס זאלן מיר עשה וועגן נשים פאר די יתר, אז מיר האבן שבע [זען "שבע", תהלים 110:4, זען דברי הימים א 21:17] ביי ה' זיי נישט צו נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] פון אונדזערע בנות פאר נשים? 8 האבן זיי אמר: איז ווער איינער דא פון די שבטים פון ישראל, וואס איז נישט עלה [זען "עלה" ישעיהו 53:2] צו ה' קיין מִצְפָּה? און הנה קיינער איז נישט בוא [זען "בוא", בראשית 49:10; ירמיהו 6-5:23; חגי 9-2:7; זכריה 9:9] אין מַחֲנֶה פון יְבִיש-גִלְעָד צו דער קהל. 9 ווארעם הָעַם איז פקד געווארן, און הנה קיינער איז דארטן נישט געווען פון די יושבי יְבִיש-גִלְעָד. 10 האט די עדה שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] אהין 12,000 איש פון די בני החיל, און זיי האבן זיי צוה, אזוי צו אמר: הלך! און איר זאלט נכה [זען "נכה" ישעיהו 10-11:1; 53:4; 50:6] די יושבי יְבִיש-גִלְעָד מיטן שארף פון חָרֶב, מיט די נשים און די טף. 11 און דאס איז די זאך וואס איר זאלט עשה: כל זכר, און כל אִשָּׁה וואס ידע [זען "ידע" דניאל 9:25; ישעיהו 53:3] פון משכב זכר זאלט איר חרם. 12 האבן זיי מצא פון די יושבי יְבִיש-גִלְעָד 400 נערה בתולה וואס האבן נישט ידע פון אן איש דורך משכב זכר; און זיי האבן זיי געבראכט אין מַחֲנֶה קיין שְׁלֵה וואס אין אָרֶץ פְּנִיָּען. 13 און די כל עדה האט שלח [זען "שלח" מלאכי 3:1] און דבר צו בני-בנימין וואס אין סלע רמון, און זיי האבן זיי קרא שלום. 14 און בנימין האט זיך שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 13:7] אין יענער צייט, און זיי האבן זיי נתן די נשים וואס זיי האבן חיה פון די נשים פון יְבִיש-גִלְעָד, אבער אפילו אזוי זיינען נישט מצא גענוג פאר זיי. 15 און הָעַם האט נחם אויף בנימין, וואס ה' האט עשה א פרץ צווישן די שבטים פון ישראל. 16 און די זקני העדה האבן אמר: וואס זאלן מיר עשה [זען ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] וועגן נשים פאר די יתר, אז נשים זיינען שמד געווארן פון בנימין? 17 און זיי האבן אמר: אן ירושה פון פְּלִיטָה מוז בלייבן בנימינען, כדי עס זאל נישט מחה ווערן א שבט פון ישראל. 18 מיר אבער יכל זיי נישט נתן [זען "נתן" ישעיהו 7:14; 53:9; 9:5; חגי 2:7-9] נשים פון אונדזערע בנות, ווארעם די בני ישראל האבן שבע [זען "שבע", תהלים 110:4, זען דברי הימים א 21:17] אזוי צו אמר: ארוך דער וואס נתן אן אִשָּׁה צו בנימין! 19 און זיי האבן אמר: הנה! איז א יום-טוב צו ה' פון יָאָר צו יָאָר אין שילו וואס אין צפון פון בית א-ל, צו מזרח הַשָּׁמֶשׁ פון דעם מסלה

וואס עלה פון בית א-ל קיין שָׁכַם, און אין נֶגֶב פון לבֹנָה. 20 און זיי האבן צוה בני-בנימין, אזוי צו אמר: הלך! און איר זאלט ארב אין די פרמים. 21 און איר וועט ראה; און הנה ווי די בנות פון שילו וועלן יצא צו חול אין די טענאָ, אזוי זאלט איר יצא פון די פרמים, און אייך חטף איטלעכער אן אָשָה פאר זיך פון די בנות פון שילו, און הלך אין אָרֶץ בנימין. 22 און עס וועט זיין, ווי זייערע אבות אדער זייערע אחים וועלן זיך ריב מיט אונדז, אזוי וועלן מיר אמר צו זיי: חנן זיי אונדז, ווארעם נישט פאר איש האבן מיר לקח אן אָשָה אין דער מלחמה; איברינקס האט איר זיי זיי נישט נתן אז איר זאלט אצונד אשם [זען "אשם" ישעיהו 53:10] זיין. 23 האבן בני-בנימין אזוי עשה [זען "עשה" ירמיהו 6-5:23; ישעיהו 53:9] און זיי האבן נשא נשים, לויט זייער צאל, פון די טענצערניס וואס זיי האבן גזל; און זיי זיינען הלך און האבן זיך שוב [זען "שוב" הושע 5-4:3; יכריה 7:13] צו זייער נחלה, און האבן בנה די ערים, און זיך ישב אין זיי. 24 און די בני ישראל זיינען זיך הלך פון דארטן אין יענער צייט איש צו זיין שבט און צו זיין משפחה; און זיי זיינען יצא פון דארטן איש צו זיין נחלה. 25 אין יענע טעג איז קיין מלך נישט געווען אין ישראל; איש האט עשה וואס איז יָשָר אין זיינע אויגן.